

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
*za gradbeništvo
in geodezijo*

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Prelovšek, K. 2012. Predlog prostorske ureditve primestnega naselja Radomlje v Občini Domžale. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A.): 111 str.

University
of Ljubljana

Faculty of
*Civil and Geodetic
Engineering*

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Prelovšek, K. 2012. Predlog prostorske ureditve primestnega naselja Radomlje v Občini Domžale. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljana, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A.): 111 pp.

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

VISOKOŠOLSKI ŠTUDIJ
GEODEZIJE
SMER ZA PROSTORSKO
INFORMATIKO

Kandidatka:

KLAVDIJA PRELOVŠEK

**PREDLOG PROSTORSKE UREDITVE PRIMESTNEGA
NASELJA RADOMLJE V OBČINI DOMŽALE**

Diplomska naloga št.: 387/PI

**PROPOSAL FOR A REGULATION RADOMLJE
SUBURBAN VILLAGE IN THE MUNICIPALITY
DOMŽALE**

Graduation thesis No.: 387/PI

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednik komisije:

viš. pred. mag. Samo Drobne

Član komisije:

viš. pred. dr. Miran Ferlan

Ljubljana, 09. 11. 2012

IZJAVA O AVTORSTVU

Skladno s 27. členom Pravilnika o diplomskem delu UL Fakultete za gradbeništvo in geodezijo,

podpisana **KLAVDIJA PRELOVŠEK** izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom:

PREDLOG PROSTORSKE UREDITVE PRIMESTNEGA NASELJA RADOMLJE V OBČINI DOMŽALE

Izjavljam, da prenašam vse materialne avtorske pravice v zvezi z diplomsko nalogo na UL, Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo.

Noben del tega zaključnega dela ni bil uporabljen za pridobitev strokovnega naziva ali druge strokovne kvalifikacije na tej ali na drugi univerzi ali izobraževalni inštituciji.

Ljubljana, 4.10.2012

(podpis kandidatke)

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN Z IZVLEČKOM

UDK:	711.435(043.2)
Avtor:	Klavdija Prelovšek
Mentor:	Doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
Naslov:	Predlog prostorske ureditve primestnega naselja Radomlje v Občini Domžale
Obseg in oprema:	97 str., 8 pregl., 17 slik, 19 kart
Ključne besede:	planiranje in urejanje primestnega naselja, primestno naselje, Radomlje, Domžale

Izveček:

V diplomski nalogi obravnavamo prostorsko načrtovanje in urejanje primestnega naselja Radomlje v Občini Domžale. Glavni namen je ugotoviti prostorske razvojne možnosti naselja samega, saj se zaradi ugodne lege število njegovih prebivalcev povečuje.

Diplomska naloga je sestavljena iz teoretičnega in praktičnega dela. Teoretični del obsega značilnosti, probleme, usmeritve in merila na področju urejanja primestnih naselij. Praktični del obsega predstavitev Občine Domžale, naselja Radomlje ter prostorske analize obstoječega stanja primestnega naselja. Prostorske analize se nanašajo na rabo prostora, cestno omrežje, potek slemena, strešni material, morfološko analizo, vizualno analizo. V zadnjem delu naloge je na podlagi izvedenih analiz oblikovan in predstavljen predlog prostorske ureditve naselja, v katerem so podane prostorske ureditve za širitev obstoječih in ureditev novih dejavnosti v naselju.

BIBLIOGRAPHIC – DOCUMENTALISTIC INFORMATION

UDC:	711.435(043.2)
Author:	Klavdija Prelovšek
Supervisor:	Doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
Title:	Proposal for a regulation Radomlje suburban village in the municipality Domžale
Notes:	97 p., 8 tab., 17 images, 19 maps
Key words:	planing and editing suburban, suburban, Radomlje, Domžale

Abstract:

This subject of degree deals with planing and editing suburb Radomlje in the municipality of Domžale. The main purpose is to determine area development prospect. As the number of population increases the location it self became very favourable.

Subject of degree work consists theoretical and practical part. The theoretical part covers characteristics, problems, orientations and criterias in suburb area. Practical part covers on presenting the county of Domžale, presentation of Radomlje and the area analysis of the suburb. Area analysis is related on use of space, road connection, course of ridge, roofing material, morphological analysis and visual analysis. The last part of the task concerns the basis of analyses presented as a proposal for regulating the area of Radomlje, in which are given spatial arrangements for expansion existing and regulation new activities in the village.

ZAHVALA

Za strokovno pomoč pri izdelavi diplomske naloge se iskreno zahvaljujem mentorici doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek.

Zahvalila bi se tudi svojim staršema, fantu in prijateljem za strpnost ter razumevanje v času mojega študija.

Hvala!

KAZALO

1	UVOD	1
2	ZAKON O PROSTORSKEM NAČRTOVANJU	3
2.1	Prostorski red Slovenije	3
2.2	Prostorski akti na lokalni ravni	4
	Občinski prostorski načrt	4
	Občinski podrobni prostorski načrt	5
3	ZNAČILNOSTI PRIMESTNIH NASELIJ	7
3.1	Podeželje	9
3.2	Sklepne ugotovitve teoretičnih izhodišč naloge	12
4	ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA PRIMESTNEGA NASELJA RADOMLJE IN OBČINE DOMŽALE	13
4.1	Predstavitev naselja Radomlje v ožjem in širšem prostoru	13
4.2	Zgodovina naselja Radomlje	16
4.3	Podrobnejša analiza naselja Radomlje	21
4.3.1	Naravne danosti	21
	Klimatske značilnosti	21
	Hidrološke značilnosti	22
	Geološke in seizmološke značilnosti	22
	Izoblikovanost terena in geomorfološke značilnosti	22
	Vegetacijske značilnosti	24
	Naravne vrednote	29
4.3.2	Demografska slika Občine Domžale	32
4.3.3	Ustvarjene danosti	36
	Analiza dejanske rabe prostora	36
	Analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti	37
	Cestno omrežje	39
	Analiza namembnosti objektov	42
	Etažnost objektov	42
	Analiza poteka slemen in analiza strešnega materiala	42
	Morfološka analiza	57
	Vizualna analiza	60
	Kulturna dediščina	60
	Analiza zelenih površin	62
4.4	Analiza prostorskih aktov	71

4.5	Urbanistična delavnica Občine Domžale	74
4.6	Swot analiza in izhodišča za urejanje naselja Radomlje	79
5	PREDLOG UREDITVE OBRAVNAVANEGA NASELJA RADOMLJE	83
5.1	Cilj urejanja	83
5.2	Koncept prostorskega razvoja naselja Radomlje	83
5.3	Predlog ureditve in nadaljnji razvoj naselja	84
6	ZAKLJUČEK	91
	LITERATURA	93

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1: Osnovni podatki o Občini Domžale	13
Preglednica 2: Naravne vrednote v naselju Radomlje	30
Preglednica 3: Ekološko pomembna območja v naselju Radomlje	30
Preglednica 4: Zavarovani gozdovi v naselju Radomlje	31
Preglednica 5: Skupno število prebivalcev v Občini Domžale, drugo polletje	32
Preglednica 6: Gostota naseljenosti in indeks feminitete, naselja, Slovenija, letno	35
Preglednica 7: Prebivalstvo - izbrani kazalniki, naselja, Slovenija, letno	36
Preglednica 8: Prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti za razvoj Radomelj	79

KAZALO SLIK:

Slika 1: Grb Občine Domžale	13
Slika 2: Lega Občine Domžale in položaj naselja Radomlje v njej	14
Slika 3: Franciscejski kataster za naselje Radomlje	19
Slika 4: Bager, ki je vsako leto nagraabil na tisoče kubikov gline	20
Slika 5: Mlinarstvo Kralj	20
Slika 6: Kategorije vodotokov in poplav	23
Slika 7: Radomeljska Mlinščica	24
Slika 8: Cca. 200 let stara vaška lipa v neposredni bližini cerkve, ki je visoka 20 metrov in obsega 565 cm.	30
Slika 9: Informativno krajevno glasilo Radomeljsko ogledalo	38
Slika 10: Gasilsko društvo Radomlje	39
Slika 11: Kategorizacija cest v naselju Radomlje	40
Slika 12: Prikaz pomanjkanja pločnikov na cesti Radomeljske čete	41
Slika 13: Delitev na krajinske enote	58
Slika 14: Delitev na krajinske podenote	58
Slika 15: Prikaz razvoja naselja Radomlje	59
Slika 16: Predvideni prostorski akti naselja Radomlje	72
Slika 17: Položaj Radomelj v omrežju naselij v Občini Domžale	74

1 UVOD

V diplomski nalogi obravnavamo področje urejanja primestnega naselja Radomlje v Občini Domžale. Cilj prenove je aktiviranje ruralnega prostora, ki postaja čedalje pomembnejši prostor za bivanje in rekreacijo, predvsem pa za pridelavo hrane, uravnotežiti število in strukturo prebivalstva, izboljšati stanovanjske razmere, zmanjšati emisije vplivov na stanovanja, izboljšati izrabo kmetijskih gospodarskih poslopij, zmanjšati in zaježiti emisije iz kmetijstva, obrti in prometa, izboljšati prometne poti, idr ... (Prosen, Prostorsko načrtovanje na podeželju, 2009).

Glavni dejavnik pri načrtovanju in urejanju naselja je prebivalstvo. Prostorska ureditev je namenjena ljudem, hkrati pa mora biti ureditev ustrezno prilagojena potrebam in možnostim okolja. Drugi pomembni dejavnik pri urejanju naselja se nanaša na gospodarske razmere. V naselju je treba ustvariti pogoje za gospodarski razvoj, hkrati pa preprečiti negativne posledice na naravno in bivalno okolje. Tretji pomembni dejavnik je oblika. Pri urejanju prostora ni pomembno samo vprašanje »kaj« in »kje«, temveč tudi »kako« bomo urejali.

Tako primestna kot podeželska naselja se z razvojem družbe hitro spreminjajo. Spreminja se način življenja, drugačne so zahteve in potrebe ljudi. Ves ta sklop sprememb na različnih področjih močno vpliva tudi na prostorsko urejanje v teh naseljih.

Urejanje prostora in naselij je dejavnost, ki skuša zagotoviti ustrezne razmere za gospodarski in socialni razvoj, zavarovati interese države in odpravljati prostorske konflikte. Prostorski konflikti nastajajo zaradi omejenih možnosti, omejenih zemljišč, varstva okolja in drugih omejitev. Načrtovanje je usmerjeno v prihodnost, njena izhodišča pa so v sedanjosti in preteklosti.

Usmeritve pri urejanju naselij (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- nove kmetijske objekte je potrebno postaviti na takšno lokacijo, ki bo omogočala nadaljnji razvoj kmetije in upoštevala kvalitete krajine,
- izkoristiti in prenoviti je potrebno obstoječi fond,
- za nove stanovanjske stavbe je potrebno poiskati lokacije na manj kvalitetnih površinah,
- naselja se morajo širiti tako, da se ohrani krajinska slika kraja, ohraniti je potrebno vzorec poselitve.

Glavni namen in cilj naloge je bil izdelati predlog širitve primestnega naselja Radomlje v občini Domžale. Zaradi ugodne lege naselja, je opaziti veliko rast prebivalstva, zato je naselje potrebno preurediti tako, da bo ustrezalo novim potrebam in zahtevam sodobnega človeka.

Diplomska naloga je sestavljena iz dveh delov. Teoretični del obsega značilnosti, probleme, usmeritve in merila na področju urejanja primestnega naselja. V praktičnem delu naloge pa je predstavljena Občina Domžale ter naselje Radomlje. Za izbrano naselje je izvedena tudi prostorska analiza obstoječega stanja. Prostorske analize se nanašajo na rabo prostora, cestno omrežje, potek slemena, strešni material, etažnost objektov, dejavnosti v prostoru, namembnosti objektov, kulturno dediščino, naravne vrednote, morfološko analizo, vizualno analizo ter analizo zelenih površin. V zadnjem delu naloge je na podlagi izvedenih analiz predstavljen predlog ureditve naselja, v katerem so podane prostorske ureditve za širitev obstoječih in novih dejavnosti v naselju.

2 ZAKON O PROSTORSKEM NAČRTOVANJU

Za prostorsko načrtovanje in urejanje prostora so v Sloveniji pristojne država in lokalne skupnosti. Trenutno najpomembnejši prostorsko-planski dokumenti na državni ravni so Strategija prostorskega razvoja Slovenije (2004), s katero so v skladu z načelom vzdržnega prostorskega razvoja uveljavlja smotrno rabo prostora ter varnost in kakovost življenja in dobrin. Spodbuja se prizadevanje za ohranitev prepoznavnosti prostora Slovenije ter njenih lokalnih in regionalnih identitet, kar v razmerah evropske konkurence predstavlja primerjalne prednosti, obenem pa bogati kakovost življenja njenih prebivalcev (Strategija prostorskega razvoja Slovenije, 2004), Prostorski red Slovenije (2004), s katerim se podaja usmeritve za razvoj mest in drugih naselij, racionalno rabo zemljišč in objektov v naseljih, komunalno opremljanje zemljišč ter arhitekturno prepoznavnost mest in drugih naselij (Izvleček iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije, 2004) in državni lokacijski načrti za umeščanje infrastrukturnih objektov v prostor. Na lokalni oziroma občinski ravni pa sta pomembna prostorska akta: občinski prostorski načrt ter občinski podrobni prostorski načrt (Zakon o prostorskem načrtovanju, 2007).

2.1 Prostorski red Slovenije

Prostorski red Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04) je strateški prostorski akt države, ki določa pravila za urejanje prostora. Pravila se uporabljajo za prostorsko načrtovanje poselitve, gospodarske infrastrukture in krajine, za določanje namenske rabe prostora, meril in pogojev za urejanje prostora in lokacijskih pogojev, za pripravo strokovnih podlag za izdelavo prostorskih rešitev ter za pripravo poenotenih in strokovno utemeljenih prostorskih aktov.

Pri načrtovanju poselitvenih območij naselij je treba zagotavljati (25. člen uredbe):

- upoštevanje tradicionalne strukture ohranjenih kvalitetnih vaških jeder in značilno podobo vaških silhuet in robov kot delov kulturne krajine,
- vzpodbujanje notranjega razvoja naselij, zlasti s kvalitetno prenovo dela naselja in posameznih objektov, z dopolnilno ali nadomestno gradnjo v sklopu obstoječih gradbenih parcel ali na njihovem neposrednem robu, ob upoštevanju novih tehnoloških in materialnih možnosti,
- varstvo in prenovo stavbne dediščine in ostalih objektov,
- sožitje med urbanimi in kmetijskimi funkcijami v podeželskih naseljih po načelu, da imajo kmetijske funkcije v tradicionalno agrarnih naseljih zaradi specifičnih tehnoloških pogojev praviloma prednost,

- možnosti za širjenje večjih kmetij oziroma selitev kmetijskih objektov ali celih kmetij na nove površine, odmaknjene od stanovanjskih objektov,
- prenavo omrežja cest in poti, da bo s tem urejen varen peš in kolesarski promet ter omogočen neoviran dostop do gospodarskih dvorišč ter varen dostop do obdelovalnih površin,
- izpolnjevanje prostorskih potreb dopolnilnih nekmetijskih dejavnosti,
- vsaj eno več funkcionalno javno odprto površino za preživljanje prostega časa in druženje prebivalcev.

Vse strokovne podlage morajo biti pripravljene tako, da omogočajo usklajevanje razvojnih interesov z varstvenimi zahtevami ter zagotavljajo transparentne in ponovljive strokovne rešitve. Ta pravila morajo upoštevati občine pri pripravi svojih prostorskih aktov.

2.2 Prostorski akti na lokalni ravni

Občinski prostorski načrt

Občinski prostorski načrt (skrajšano OPN) je dokument, ki upošteva usmeritve iz državnih prostorskih aktov, razvojne potrebe občine ter varstvene zahteve. Občinski prostorski načrt je sestavljen iz strateškega in izvedbenega dela. Pri tem je izvedbeni del podlaga za pripravo projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja po predpisih o graditvi objektov (ZPNačrt, 2007).

Strateški del občinskega prostorskega načrta vsebuje (ZPNačrt, 2007):

- izhodišča in cilje prostorskega razvoja občine ter zasnovo prostorskega razvoja občine,
- usmeritve glede določitve namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev,
- usmeritev za razvoj poselitve in prenavo,
- zasnovo javne gospodarske infrastrukture in zasnovo grajenega javnega dobra lokalnega pomena,
- območje razpršene poselitve, območje naselij.

Izvedbeni del občinskega prostorskega načrta za celotno območje občine vsebuje (ZPNačrt, 2007):

- območje namenske rabe prostora,
- prostorske izvedbene pogoje,
- območje, za katere se pripravlja občinski podrobni prostorski načrt (skrajšano OPPN).

Zunaj območja naselja se lahko načrtujejo prostorske ureditve in posamezni posegi v prostor (ZPNačrt, 2007):

- ki neposredno služijo kmetijski, gozdarski ali turistični dejavnosti,

- ki so namenjeni opravljanju lokalnih gospodarskih javnih služb (gospodarska javna infrastruktura),
- ki so namenjeni splošni rabi (lokalno grajeno javno dobro),
- za izvajanje ukrepov na področju varstva okolja, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine,
- za ohranjanje prepoznavnih značilnosti krajine,
- za namen športa in rekreacije,
- za rabo naravnih dobrin in sanacijo opuščenenih območij izkoriščanja,
- za namene obrambe ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, kadar so te prostorske ureditve v pristojnosti občine.

Na najboljših kmetijskih zemljiščih je načrtovanje prostorskih ureditev in posameznih posegov v prostor dopustno le, če ni mogoče uporabiti zemljišč, ki so manj primerna za kmetijsko pridelavo (ZPNačrt, 2007).

Območje razpršene poselitve se v čim večji možni meri ohranja in varuje tako, da se načrtuje obnova ali prenova zakonito zgrajenih objektov. Načrtovanje novih posegov v prostor vključno s stanovanjskimi objekti, je možno le, če se s tem ohranja prepoznavne značilnosti prostora (ZPNačrt, 2007).

Občinski podrobni prostorski načrt

Občinski podrobni prostorski načrt je prostorski akt, s katerim se podrobneje načrtuje prostorske ureditve. Izdela se za prostorske ureditve lokalnega pomena (ZPNačrt, 2007).

Z občinskim podrobnim prostorskim načrtom se podrobneje določi (ZPNačrt, 2007):

- območje občinskega podrobnega prostorskega načrta,
- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev,
- območja, za katera se projektne rešitve pridobijo z javnim natečajem,
- načrt parcelacije,
- etapnost izvedbe prostorske ureditve, če je ta potrebna,
- rešitve in ukrepe za celostno ohranjanje kulturne dediščine,
- rešitve in ukrepe za varstvo okolja in naravnih virov ter ohranjanje narave,
- rešitve in ukrepe za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, vključno z varstvom pred požarom,
- pogoje glede priključevanja objektov na gospodarsko javno infrastrukturo in grajeno javno dobro.

Občinski podrobni prostorski načrt se izdelava za prostorske ureditve na območjih (ZPNačrt, 2007):

- sanacije razpršene gradnje, in sicer za območje razpršene gradnje, ki se vključi v območje naselij, za območje razpršene gradnje, ki se opredeli kot območje novega naselja, in za območje razpršene gradnje, ki se opredeli kot posebno zaključeno območje,
- celovite oziroma delne prenove naselja,
- razvoja naselja kot širitev na nove površine,
- pomembnejše gospodarske javne infrastrukture,
- prostorskih ureditev lokalnega pomena zaradi sanacije posledic naravnih in drugih nesreč,
- izkoriščanja mineralnih surovin in rud ter njihove sanacije, kjer se zaradi obsega ali vplivov predvidenih ureditev na okolje zahteva celovit pristop, kakor tudi na večjih območjih v naselju, ki so namenjena zgoščanju pozidave.

3 ZNAČILNOSTI PRIMESTNIH NASELIJ

Primestna naselja so naselja v bližini večjih mest, ki so ob industrializaciji in urbanizaciji povsem spremenila svojo podobo. Primestno naselje je nekako podaljšan del mesta, kamor se preseljuje vedno več prebivalcev (iz podeželja ter starih mestnih jeder) in dejavnosti iz mesta. Glavni vzrok za to so visoke cene nepremičnin in najemnin v mestih. Za primestna naselja so značilne nove soseske enodružinskih stanovanjskih hiš. Prevladuje nekmečko prebivalstvo, dobra prometna povezanost s središčem, oskrbne in storitvene dejavnosti in intenzivna stanovanjska gradnja. Večinoma primestna naselja služijo bivanju zaposlenih, ki delajo v mestih. »Primestno naselje so običajni kraji v bližini velikih mest ali industrijskih središč, kateri prebivalci hodijo na delo v te centre, v kraju pa preživljajo svoj prosti čas in tam počivajo; od tod tudi naziv – spalno naselje.« (Vrišer 1987: 226). Tak primer je tudi naselje Radomlje.

Primestna naselja predstavljajo urbanizirana in/ali suburbanizirana naselja. V suburbanih naseljih opazimo spremenjen videz naselja, rast prebivalstva ter nove različne dejavnosti. Kmetijske dejavnosti upadajo na račun storitvenih dejavnosti. Prva dejavnost, ki se je preselila v suburbanizirana naselja je bila trgovina, ki ima oskrbno vlogo. Sledile so industrija, skladišča, idr. Te spremembe so prinesle nova delovna mesta, zato imajo suburbanizirana naselja poleg spalne funkcije tudi zaposlitveno funkcijo.

Ravbar (1997) definira suburbanizacijo v Sloveniji kot širjenje sodobnih naselij z manjšo gostoto poselitve v vplivnem območju mest. Pojavlja se nov tip enodružinske hiše, ki je v ostrem nasprotju s tradicionalno ruralno arhitekturo. Gradnja je stihijska, kar se kaže v zelo razpršeni poselitvi. V večini primerov gre za povečevanje ter preobrazbo obstoječih ruralnih naselij ali pa se pojavljajo nova območja poselitve. Tak primer so obcestna poselitve in zraščanje sosednjih naselij, manjše skupine novih stanovanjskih hiš ali povsem izolirane lokacije. Poselitev se v takšnih suburbaniziranih območjih prične postopoma zgoščevati. Ob glavnih prometnicah se oblikujejo strnjeni pasovi poselitve v obliki enodružinskih hiš. Takšen pojav je opaziti tudi med Domžalami in Kamnikom. Beseda suburbanizacija se tako nanaša na trajno izgubo, povečan promet, visoke stroške izgradnje ter vzdrževanja komunalne in energetske infrastrukture.

Kazalci s katerimi opredelimo primestna naselja so (Deu, Drozg, Konečnik – Kunst, Lobnik, Premzl, 2001):

- indeks gibanja prebivalstva 1996/1991 je < 110,
- indeks stanovanjske gradnje 1996/1991 je < 110,

- delež kmečkega prebivalstva je $> 5\%$,
- naselja v bližini mest z nad 15.000 prebivalcev,
- večje število aktivnega prebivalstva, kot je delovnih mest,
- veliko urbanih elementov v pokrajini.

Usmeritve ter merila za urejanje primestnih naselij (Drozg, 2001):

Primestno naselje je zaledje narave, ki je vse bolj pomembna. Narava je nasprotje obsežnim pozidanim površinam in ima rekreacijski pomen.

Merila za urejanje naselja so (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- morfološki, ki se nanašajo na obliko poselitvenega vzorca,
- funkcijski, ki določajo današnje in bodoče vsebine naselja,
- širitveni, ki določajo vrsto in obliko novih posegov v prostor.

Pri urejanju primestnih naselij je treba paziti na to, da ohranimo kakovostne urbane površine, saniramo nekakovosten rob naselja in pojav razpršene gradnje. Nove stanovanjske soseske morajo biti funkcionalno in oblikovno zaključene morfološke enote.

Pri stanovanjski gradnji moramo paziti na (Poselitvena območja ter usmeritve in merila za razvoj in urejanje naselij, 2001):

- gostoto pozidave, ki mora biti strnjena, raznolika in primerna za različne socialne skupine prebivalstva,
- nova stanovanjska območja, ki se morajo graditi na površinah znotraj naselij, na robovih naselij ter v naravno krajino,
- funkcijsko, oblikovno ter okoljsko sanacijo obstoječih stanovanjskih območij,
- to, da ustvarimo oblikovno, funkcijsko in strnjeno stanovanjsko območje na robu mesta, v zelenem okolju ali na robu primestnih naselij.

Načrtovanje proizvodnih dejavnosti je potrebno razvijati v skladu z naslednjimi usmeritvami (Poselitvena območja ter usmeritve in merila za razvoj in urejanje naselij, 2001):

- pri načrtovanju novih industrijskih in obrtnih con, je potrebno paziti na to, da se navezujejo na obstoječa proizvodna območja, dobro prometno povezavo, ali na zemljišča, ki jih je mogoče komunalno opremiti,
- preprečiti je potrebno negativni vpliv na okolje,
- servisne in storitvene dejavnosti se lahko usmeri tudi na območja druge namembnosti, če so zemljišča v lasti lastnika, če je zagotovljeno dovolj parkirnih mest in če dejavnost ne vpliva na bivalno okolje sosed.

Pri urejanju primestnih naselij morajo biti izoblikovani cilji v skladu z urejanjem prostora (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- oblikovanje kvalitetnejšega življenja,
- vzdrževanje tistih elementov naselja, ki dajejo prednost pred mestnim življenjem,
- organiziranje življenja za kmečko in nekmečko prebivalstvo,
- nova delovna mesta,
- prenova naselja,
- širitev naselij z odpiranjem novih območij za gradnjo,
- urejanje kmetijskih zemljišč,
- urejanje javnih prostorov v naselju itd.

Prenova zajema (Prosen, 2011):

- izboljšanje prometnih razmer v naselju (izboljšanje pešpoti, naprav za mirujoči promet, graditev novih tranzitnih in drugih cest),
- ukrepi za obrambo pred visokimi vodami,
- graditev novih objektov (stabilizacija števila prebivalcev, izboljšanje stanovanjskih razmer, zmanjšanje emisijskih vplivov na stanovanja, povečanje števila delovnih mest v obrti, ...),
- ohranitev podobe naselja in krajine (izboljšanje podobe naselja, odpravljanje primanjkljaja prostih površin, ozelenitev naselja),
- namestitev naprav za komunikacije,
- ohraniti zelene pasove, ki ločujejo naselja med seboj,
- oblikovati jedra v naseljih predvsem zaradi različnih vrst dejavnosti, varovati kulturno in naravno dediščino v naseljih, idr.

3.1 Podeželje

Prva asociacija, ki nas spominja na podeželje so travniki, gozd, živali, polja, gore in kmečko prebivalstvo. Po drugi strani pa je podeželje območje za sprostitev, rekreacijo, delo, divjina in svoboda. Podeželje je prostorsko obsežen in raznolik zemeljski predel, ki vključuje vsa zunajmestna območja. Prevladujeta kmetijska in gozdna dejavnost. Za podeželje je značilna bolj ali manj neokrnjena narava (Kladnik, 1999).

Podeželska naselja so se razvila v neposredni bližini plodnega zemljišča primerne za obdelovanje. Največkrat so ta naselja nastala med dvema kulturama, kot sta na primer njive in travniki. Pomemben

dejavnik pri nastanku naselja je možnost oskrbe z vodo, zato so naselja pogosto nastajala ob potokih in rekah.

Velikost naselja je odvisna predvsem od velikosti območja kjer se naselje nahaja. V preteklosti je na velikost naselja vplivala količina in kakovost obdelovalne zemlje, danes pa na velikost naselja vlivajo zaposlitev, šolanje in prometna dostopnost.

Na spreminjanje funkcijske in morfološke podobe podeželja vplivajo (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- opuščanje kmetijstva v oddaljenih in manj ugodnih predelih,
- naseljevanje nekmečkega prebivalstva na podeželje,
- zaposlovanje prebivalcev zunaj kmetijstva,
- gradnja avtocest povzroča izgubo kmetijskih zemljišč.

Ločimo urbanizirano in manj urbanizirano podeželje. Urbanizirano podeželje obsega naselja v bližini prometnih poti in v širšem zaledju mest, manj urbanizirano podeželje pa obsega podeželska, hribovita ter slabše dostopna območja z redko, razpršeno gradnjo.

Ruralno planiranje vasi in njene okolice (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

Vas je večji ali manjši prostor, ki se uporablja za kmetijsko pridelavo in gozdnogospodarsko dejavnost. Prebivalci vasi tu živijo, delajo in se ukvarjajo z proizvodnjo.

Podeželski prostor je sestavljen iz treh prostorskih elementov (Prosen, 1993):

- vaško naselje kot jedro družbeno gospodarskega dogajanja,
- okoliški prostor: polja, vinogradi, travniki,
- vmesni prostor: gozdovi, pašniki, močvirja, ...

Za vaško naselje je značilno, da ima oblikovano središče. Prebivalci živijo v hišah, ki jih obdajajo vrtovi in dvorišče. V središču vasi se nahajajo ustanove, kot so: šola, vrtci, cerkev, trgovina, gostilna. Na robu vasi pa stanujejo prišleki. Takšen tip vasi je danes spremenjen in deformiran.

Okoliški prostor je v posameznih pokrajinah spremenjen. Obdelovalne površine, se delijo na površino vasi in okoliški prostor. Razmerje med površinami je odvisno od lege vasi, klimatskih razmer, pedoloških lastnosti tal, itd. Povezanost med vasmi pa se postopoma izgublja, ker se naselja širijo z obcestno graditvijo.

Gabrijelčič in Fikfak (2002) predvidevata, da bo ekonomski razvoj podeželskih območij v prihodnje še bolj odvisen od turizma, gozdarstva in industrije. Te dejavnosti bodo po nekod nadomestile kmetijske

dejavnosti, drugod pa te dejavnosti le dopolnile. Že danes je 35% vseh kmetov zaposlenih v dopolnilnih dejavnostih.

Prednost podeželja za razvoj dejavnosti izven kmetijstva (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- lokacije za okolju prijazne industrije ter poselitev,
- turizem, prosti čas,
- kakovostno stanovanjsko okolje za upokojene in dnevne migrante.

Za ohranjanje poselitvene strukture na podeželju imajo pomembno vlogo tudi mesta. Mesta so najpomembnejši sestavni del podeželskih poselitvenih vzorcev. Gabrijelčič in Fikfak (2002) predvidevata, da sta njihov obstoj in rast odvisna od:

- bančnih družb in trgovskih podjetij, ki odpirajo podružnice na podeželju,
- decentralizacije nekaterih delov javne uprave po regijah,
- razvoja infrastrukture, s katero povečamo privlačnost podeželskih območij za industrijo in razvoj storitvenih dejavnosti,
- boljših pogojev za kvalitetno življenje.

Podeželsko ozemlje lahko razdelimo na pet področij (Gabrijelčič, Fikfak, 2002):

- ruralna območja, ki se nahajajo v bližini gosto urbaniziranih krajev:

To so podeželska območja v bližini velikih mest na različnih razdaljah. Prevladuje intenzivno kmetijstvo, ki je pogosto »industrijsko«. Značilna je velika rast populacije in urbanizacije. Poselitveni vzorci so heterogeni. Planiranje mora biti osredotočeno na rabo zemljišča in vpliv prometnic na okolje.

- turistična podeželska območja:

Med turistična podeželska območja uvrščamo obmorska ali hribovita območja. Obstoječa naselja so pomemben del turistične ponudbe s svojo arhitekturo. Glavna naloga planerjev je zaščita naravne dediščine in izboljšanje prometnih povezav.

- podeželska območja z mešanimi dejavnostmi:

Takšna območja ležijo med težko dostopnimi podeželskimi kraji in geografsko razvitimi obmestnimi območji. Odvisna so od kmetijske dejavnosti, vendar se v njih že pojavljajo industrija in obrt.

- pretežno kmetijska ruralna območja:

Ta območja delimo v dve skupini. V prvo skupino se uvrščajo območja, kjer je kmetijstvo visoko razvito, v drugo skupino pa območja, kjer je kmetijstvo bolj tradicionalno in ekonomsko neučinkovito.

- težko dostopna podeželska območja:

To so gorata in gričevnata območja, kjer prevladuje pretežno gozd, kmetijstvo in redka razpršena poselitev. Število prebivalcev upada.

Ravbar (1995) opredeljuje naslednja pomembna izhodišča za načrtovanje razvoja podeželja:

- krepitev lastne regionalne identitete, ki pomeni sodelovanje prebivalcev regije v postopkih, in se nanašajo na regijo in hkrati več možnosti odločanja in usposobljenosti pri uporabi regionalnih virov,
- varovanje krajevno specifične podobe naselij, ohranjanje privlačnosti podeželja, njenih identifikacijskih vrednot ter izboljšanje stanovanjskih pogojev z obnovo, varovanjem in izboljšanjem kakovosti okolja, še posebej varovanje pred tujimi obremenitvami (npr. škodljivi plini, tranzitni promet, itd.) s pomočjo državne politike,
- varovanje kakovosti na trgu dela, pri čemer je pomembno, da posvetimo pozornost naraščajočemu pomanjkanju kvalificiranih delavcev (tako za industrijske obrate kakor tudi za manjša podjetja, ki so za razvoj podeželja še pomembnejša),
- pospeševanje podeželju prilagojenih tehnologij,
- večja učinkovitost upravnega aparata (npr. s pomočjo marketinga za javne dobrine).

3.2 Sklepne ugotovitve teoretičnih izhodišč naloge

Naselje Radomlje je bilo nekoč podeželskega tipa, ki je nastalo ob reki Radomlji. Nekoč glavna panoga prebivalstva je bilo kmetijstvo, danes pa se uvršča med primestna naselja, ki ima dobro prometno povezavo z okoliškimi kraji. V naselje se preseljuje vedno več prebivalcev iz mesta. Pojavile so se soseske enodružinskih stanovanjskih hiš. Vse več je nekmečkega prebivalstva.

Pomemben dejavnik pri urejanju primestnih naselij je tudi narava, katero je potrebno ohranjati in varovati. Kljub temu, da je to primestno naselje, pa je v samem centru lepo ohranjeno kmečko okolje, veliko kmetijskih in travnatih površin, kar kaže na to, da je bilo naselje nekoč podeželskega tipa.

Glede na kriterije, ki jih navajata Gabrijelčič in Fikfak (2002), se danes naselje uvršča med ruralna območja, ki se nahajajo v bližini gosto urbaniziranih krajev: »To so podeželska območja v bližini velikih mest na različnih razdaljah. Prevladuje intenzivno kmetijstvo, ki je pogosto »industrijsko«. Značilna je velika rast populacije in urbanizacije. Poselitveni vzorci so heterogeni. Planiranje mora biti osredotočeno na rabo zemljišča in vpliv prometnic na okolje.«

Pri izdelavi predloga ureditve primestnega naselja Radomlje, smo upoštevali tudi kriterije za urejanje naselij, usmeritve za stanovanjsko gradnjo, proizvodnjo dejavnost ter cilje.

4 ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA PRIMESTNEGA NASELJA RADOMLJE IN OBČINE DOMŽALE

4.1 Predstavitev naselja Radomlje v ožjem in širšem prostoru

Slika 1: Grb Občine Domžale

(<http://www.domzale.si>)

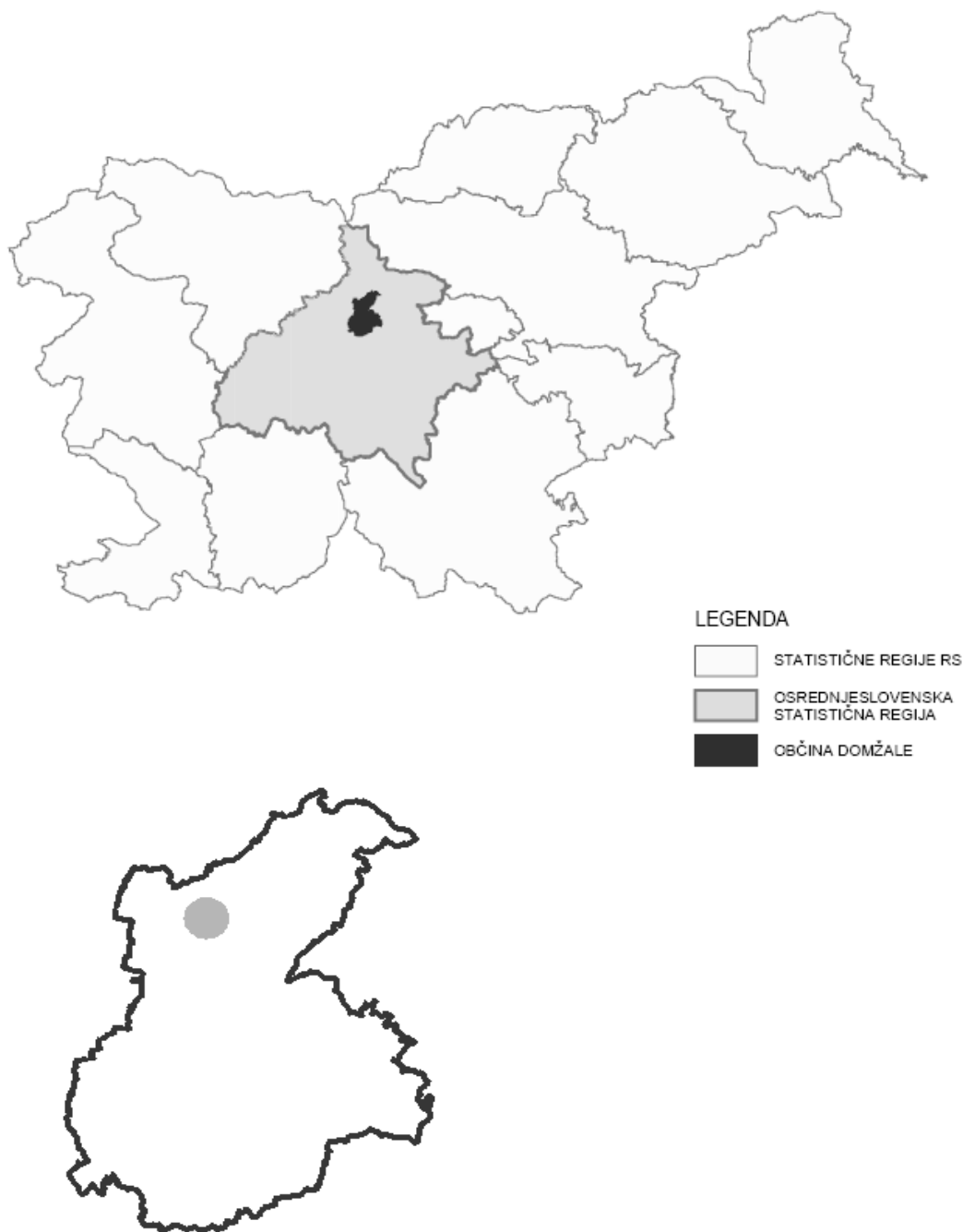
Občina Domžale leži na severovzhodnem delu Ljubljanske kotline (slika 2) in zajema 50 naselij. Po velikosti sodi med manjše občine, in ima danes 72,3 km² površine. Zaradi ugodne geografske lege, ugodnih naravnih pogojev in družbenih razmer spada Občina Domžale med območja z nadpovprečno naseljenostjo (Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000).

Osnovni podatki Občine Domžale so prikazani v preglednici 1.

Preglednica 1: Osnovni podatki o Občini Domžale

Površina Občine Domžale:	72,3 km ²
Št. Prebivalcev:	34.195 prebivalcev
Št. krajevnih skupnosti:	14
Št. naselij:	50
Pokrovnost in raba tal (%):	Gozd: 33 %, kmetijska zemljišča: 45,3 %, vodna zemljišča: 1%, stavbna zemljišča: 20,69 %, ostala zemljišča (kamnolomi idr.): 0,01 %.
Vodotoki:	Kamniška Bistrica, Pšata, Radomlja, Rovščica, Želodnik...
Kulturna dediščina: (gradovi)	Črnelo, Češenik, Krumperk, Kolovec-razvalina, Mala Loka
Naravne vrednote: (zavarovana območja)	Prevoje (Češeniške gmajne), Boštonova jama, Ihanska jama, Homški hrib, Volčji Potok, Želodnik
Število kmetij:	443

(Vir: Priprava sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 ...)

Slika 2: Lega Občine Domžale in položaj naselja Radomlje v njej

(Vir: Priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 ...)

Glede na osnovne značilnosti in merila za uvrstitev naselij po tipologiji v Občini Domžale, spada naselje Radomlje v tip D, kjer prevladujejo urbana naselja. Za tip D je značilno (Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000):

- prevladujoča neagrarna zaposlitev, delež kmetov je minimalen,

- urbana stanovanjska območja,
- kmetijstvo je prisotno, vendar se vklaplja v naselje manj opazno, a je funkcija pomembna,
- gravitacijsko območje naselja – nad 3000 prebivalcev,
- naselje predstavlja sekundarno središče občine,
- visoka stopnja komunalne oskrbe,
- 2 - 3 proizvodni obrati,
- visoka stopnja opremljenosti z oskrbnimi in storitvenimi dejavnostmi.

Občina Domžale je bila v preteklost bistveno večja, saj je njena meja segala na vzhodu vse do Trojan, na zahodu pa do Trzina in Mengša. Po letu 1994 so se od matične občine ločile Mengeš, Moravče, Lukovica in Trzin. Tako danes Občino Domžale omejuje na severu Kamnik, na jugu Ljubljana in Dol pri Ljubljani, na vzhodu Lukovica in Moravče ter na zahodu Trzin in Mengeš (Spremembe in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000...).

Največje naselje v občini so Domžale, ki so zaradi bližine glavnega mesta Ljubljane, dobre prometne povezanosti in dostopnosti zelo privlačne za bivanje. Pri tem pa se pojavlja problem zaradi vse večjih delovnih migracijah, ki predstavlja enega večjih problemov pri urejanju prostora v občini.

Večina prebivalcev živi v poselitvenem območju, ki se vleče preko Homca, Radomelj in Domžal. Tu je večina delovnih mest v industriji in obrtni dejavnosti. Za pokrajino je značilna razpršena poselitev, mnoga med njimi s starimi vaškimi jedri. Na značilnosti poselitve v Občini Domžale je močno vplivala bližina glavnega mesta Ljubljane.

Kratek opis naselja Radomlje:

Radomlje je bilo nekoč naselje podeželskega tipa, v katerem je prevladovala agrarna funkcija. V zadnjem času ta funkcija zamira. Nadomeščajo jo pretežno stanovanjska območja in manjši specializirani obrtniki, ki vidijo trg v bližnji Ljubljani.

Radomlje so gručasto središčno naselje na levem bregu Kamniške Bistrice. Z mostom čez reko Kamniško Bistrico se vključujejo v sklenjen niz od Domžal do Kamnika. Naselje se širi ob prometnicah. V novejšem času so nastale novejšje gruče stanovanjskih naselij in območja industrije. Ta območja danes kažejo tendenco zraščanja, čeprav imajo še vedno podobo satelitskih naselij. Največ prebivalcev Radomelj je zaposlenih v tovarni Plastenka, ki se ukvarja z predelavo plastičnih mas. Naselje nima svoje osnovne šole, zato si jo deli z naseljem Preserje. Prepoznavnost naselja je v veliki meri povezana tudi s tem, da se v bližini naselja nahaja botanični park Arboretum Volčji Potok, na Kolovcu pa so nad dolino Rovščice razvaline gradu Stari Kolovec, ki je opisan tudi v romanu Josipa Jurčiča Rokovnjači (Berki, 2010).

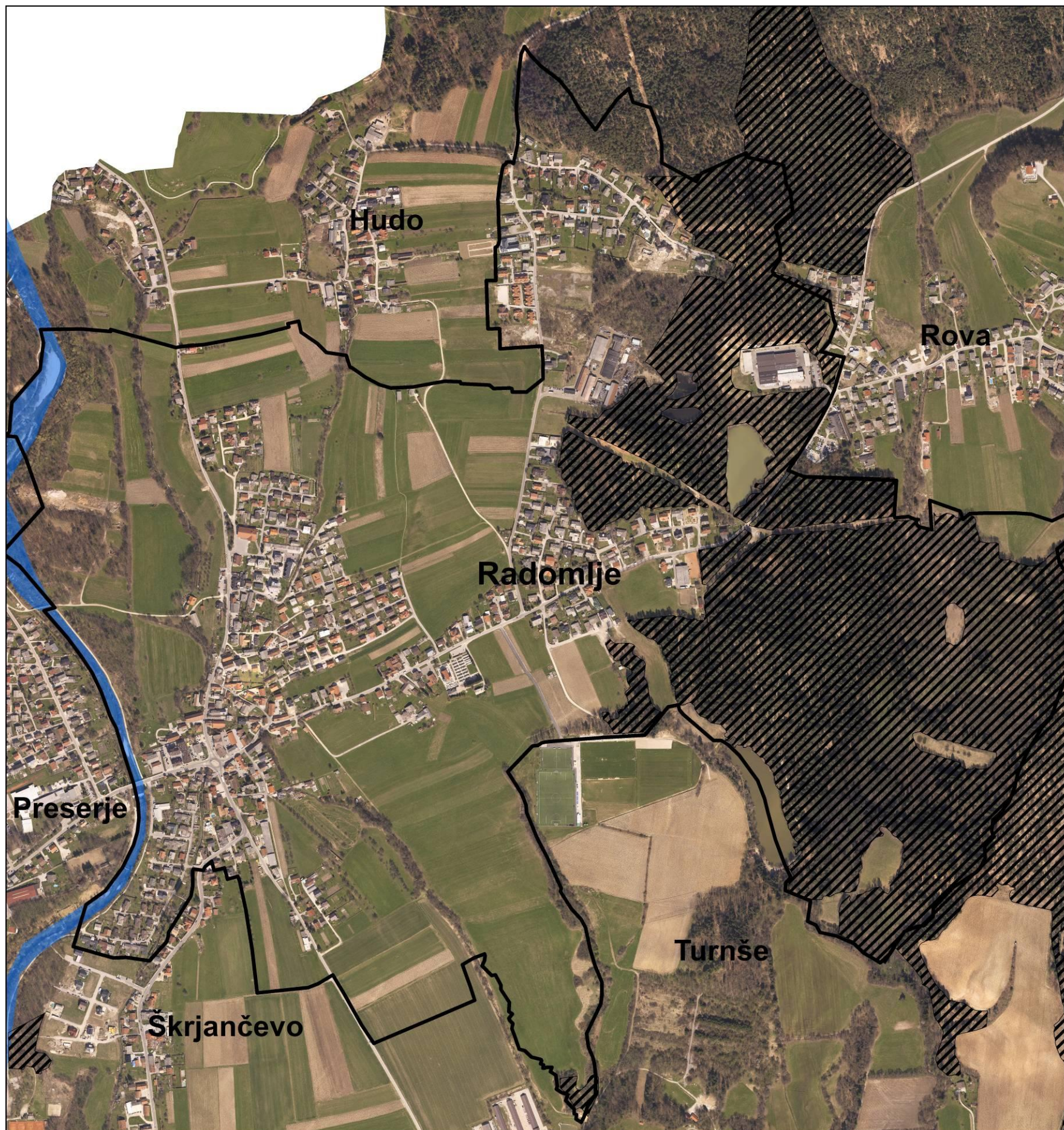
Radomlje na severu omejuje naselje Hudo, na jugu naselje Škrjančevo in Turnše, na zahodu reka Kamniška Bistrica ter na vzhodu Glinokopi, Blata-Mlake in Češeniške gmajne (karta 1). Naselje Radomlje je prometno dobro povezano z okoliškimi kraji ter glavnim mestom Ljubljana zaradi bližine avtoceste. Dostop do centra naselja je možen po lokalni cesti iz smeri Preserje, Kamnik, Domžale in Rova. Ostala naselja so med seboj povezana z javnimi potmi.

4.2 Zgodovina naselja Radomlje

Franciscejski kataster iz leta 1817 (slika 3) je predstavljal poenoten in stabilen kataster. Za večino slovenskega ozemlja je bila zemljiško katastrska izmera izdelana do leta 1828, izjema je bilo le Prekmurje. Za to območje je bil kataster izdelan leta 1856. Ta izmera je v veljavi še danes (Demšar, 1996; Demšar, 1995).

Vsi podatki franciscejskega katastra so bili kartirani. Franciscejski kataster je vseboval katastrske načrte, seznam zemljiških parcel, končni opis meje katastrske občine, indikacijske skice, seznam stavbnih parcel, abecedni seznam posestnikov, seznam kultur, izračun površin in pismene navedbe davkarije, seznam nepoznanih posestnikov. V indikacijskih skicah, ki so bile kopije katastrskih načrtov, so bile z barvami ločene parcele glede na kulturo. Ta je bila razdeljena na tri skupine in sicer: enostavne, mešane in speminjajoče se (Mlakar, 1990).

Zemljiški kataster spada med najpomembnejše vire za pridobivanje podatkov o rabi tal. Kladnik (1999, str. 73) pod geslom zemljiški kataster navaja: «Uradna evidenca o dejanskem stanju zemljišč in evidenca zemljiških lastnikov po katastrskih občinah. Vsebuje površine zemljišča, zemljiško kategorijo, oceno kakovosti zemljišča in lastnika po posameznih parcelah in posestnih listih, s čimer je podlaga zemljiški knjigi. Zemljiški kataster je eden temeljnih dokumentov pri raziskavah podeželja, saj vsebuje tehnične, gospodarske, prostorske in statistične informacije. Njegova slabost je stalno, (ne)-sistematično zaostajanje pri registraciji številnih sprememb v zemljiški rabi, zato v bistvu nikoli ne prikazuje dejanskega stanja.»

MEJA NASELJA RADOMLJE

Legenda:

- Meja registra prostorskih enot
- Glinokopi, Blata-Mlake, Češeniške gmajne
- Kamniška Bistrica
- Digitalni ortofoto

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale
KARTA 1: Meja naselja Radomlje

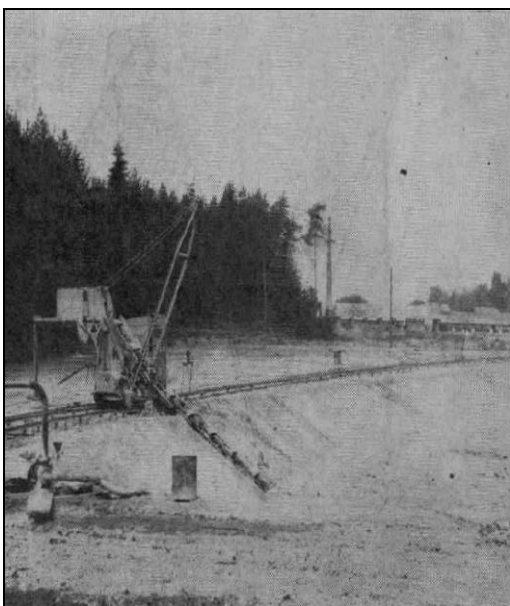

Slika 3: **Franciscejski kataster za naselje Radomlje**
(Vir: spletna stran Arhiva Republika Slovenija, 2011)

Zgodovinar Božo Otorespec piše o Radomljah: »Čeprav je verjetno veliko starejša, pa se vas Radomlje omenja prvič šele sredi 14. Stoletja.« (Stražar, 1988)

Izvor imena Radomlje nekateri pripisujejo mlinom, ki so radi mleli (rado-melje), drugi pa menijo, da ime kraja izhaja iz slovanskega osebnega imena Rado(m).

Staro cerkev s tremi oltarji in Radomlje omenja tudi Valvasor v svoji knjigi Slava vojvodine Kranjske iz leta 1689. (Stražar, 1988)

Radomlje so že od nekdaj poznane po Pavlinovi in Šrajevi opekarni ter mlinski obrti (slika 4). Opekarna je bila ustanovljena leta 1906. Vsa dela so opravljali ročno. Pridelava opeke pa je bila za tiste čase zelo tvegana, ker je bila odvisna predvsem od vremena.

Slika 4: Bager, ki je vsako leto nagrabil na tisoče kubikov gline

(Vir: Kronika: časopis za slovensko krajevno zgodovino 2, 1972)

Slika 5: Mlinarstvo Kralj

(Vir: Radomlje, 2012)

Mlinska obrt je glavna značilnost naselja Radomlje (slika5). Nekoč dejavni mlini so bili: Kovačkov mlin na Hudem, Jašovčev mlin v Radomljah, Cest'n mlin in Vrbičev mlin na Škrjančevem, danes pa deluje le še Kraljev Mlin v centru Radomelj.

Kraljev mlin je pričel z obratovanjem leta 1872, danes pa je eden modernejših mlinskih obratov. V celoti ga poganja elektrika, tako da niso več odvisni od Mlinščice, katera je imela v poletnem času dostikrat premalo vode.

Za naselje Radomlje sta značilna dva zalita glinokopa. Prvi se nahaja pod tovarno Plastenka severno od ceste Radomlje - Rova. Sestavlja ga več manjših glinokopov. Drugi glinokop pa se nahaja na mestu, ki je poznano kot Bajer Črnelo in leži južno od ceste Radomlje - Rova.

4.3 Podrobnejša analiza naselja Radomlje

Karte o podrobnejši analizi za izbrano naselje so izdelane na različnih geodetskih in kartografskih podlagah: barvni letalski posnetek (Digitalni ortofoto, 2010), zemljiški kataster, kataster stavb, register poslovnih subjektov, register naravne in kulturne dediščine, register zemljepisnih imen. Prikazujejo naravne in ustvarjalne danosti naselja, poslovne subjekte, cestno omrežje, kulturno dediščino, namembnost in etažnost objektov, potek slemen, strešno kritino, rabo prostora, morfološko analizo, vizualno analizo, analizo zelenih površin, zasnovo rabe prostora in koncept naselja.

4.3.1 Naravne danosti

Pri načrtovanju in prenovi naselja je treba ugotoviti naravne potenciale posameznih področij za ohranitev naravnega bogastva (Barbič, 1991).

Klimatske značilnosti

Mikroklima je odvisna od spremljajočih se dejavnikov, kot so: voda, tla, relief, vegetacija.

Občina Domžale leži na prehodu predalpskega in preddinarskega klimatskega območja. Zaradi lege v Ljubljanski kotlini pa se v hladnejši polovici leta pojavlja megla. Glede na klimatske značilnosti se Občina Domžale uvršča v vlažni, zmerno topli klimatski pas s padavinami čez vse leto, to je okrog 1400 mm letno. Povprečna temperatura zraka je med 8,7 in 9,5 °C. Najhladnejši mesec je januar, ko je temperatura zraka od - 4 do 0,5 °C, najtoplejši pa julij od 14 do 16 °C (Locus, 2006).

Najpogostejša smer vetra v Občini Domžale je vzhod ter vzhod - jugovzhod, kjer je zastopanih okoli 42 odstotkov vetrov. Največje povprečne hitrosti se pojavljajo pri zahodnih ter zahodno - severozahodnih vetrovih s povprečno hitrostjo 1,1 - 1,2 m/s, ostali vetrovi imajo nekoliko nižje hitrosti. Šibkejši vetrovi (s hitrostjo pod 2 m/s) so zastopani v 94,2 odstotkih (Locus, 2006).

Hidrološke značilnosti

Največji vodotok v občini je reka Kamniška Bistrica, sledijo ji Rača, Radomlja, Rovščica, Želodnik, ...

Velik problem, za občino predstavljajo poplave. Najpogosteje poplavlja Kamniška Bistrica, Radomlja, Rača, Želodnik, Hujski potok in Žabnica. Kamniška Bistrica pa narašča tudi ob taljenju snega v Kamniških Alpah (slika 6,7).

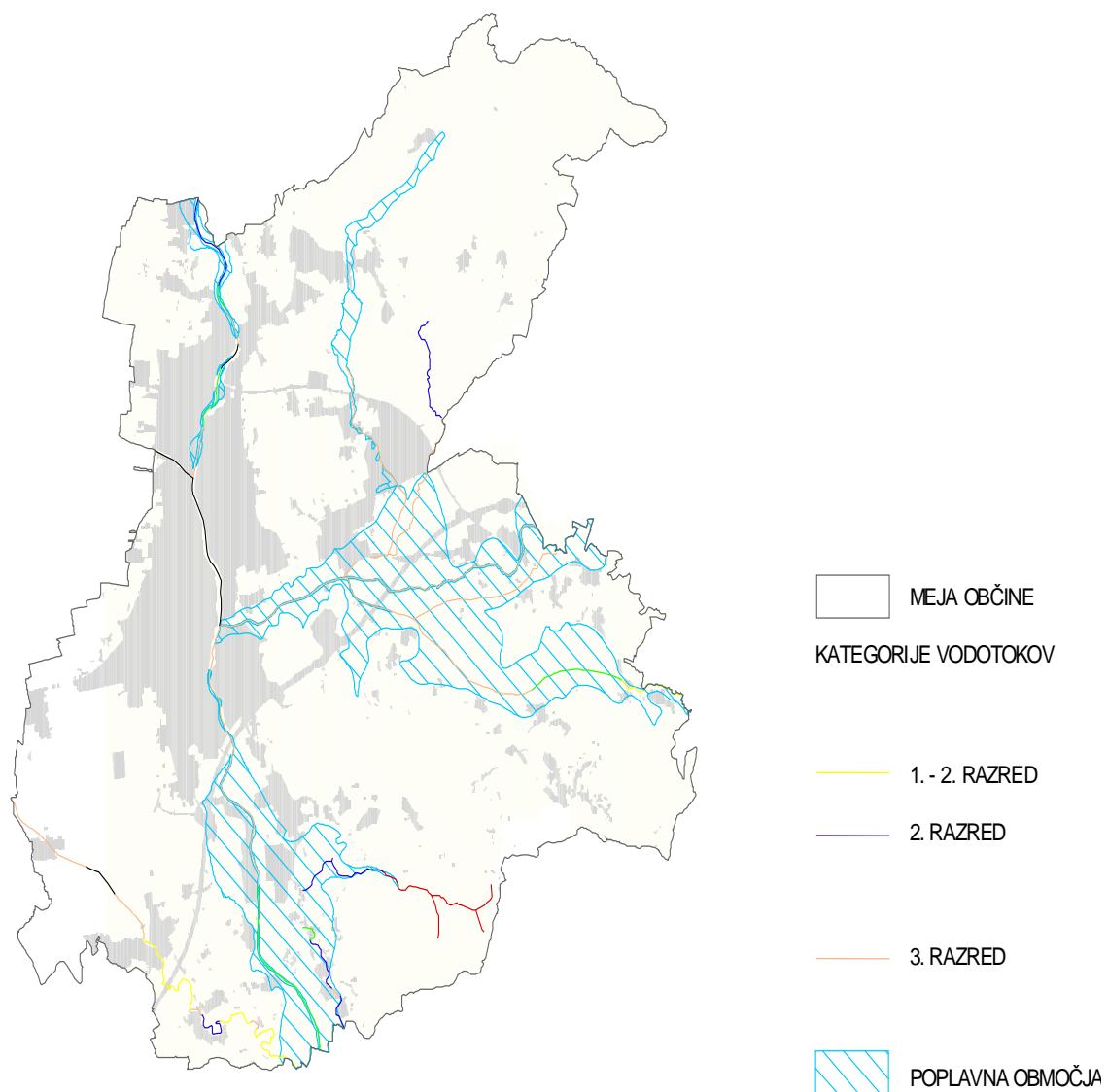
Geološke in seizmološke značilnosti

V dolini Reke Kamniške Bistrice najdemo peščeno prodnati material, v Rači, Pšati, Radomlji in pritokih pa ilovico in glino. Najstarejše kamnine najdemo severozahodno od Rov. Na Kolovcu, Zagorici in Kamniško - Domžalskem polju sta najpogostejši kamnini apnenec in dolomit. Za takšna območja so značilni kraški pojavi, zato v občini najdemo tudi kar nekaj jam.

Ker se Občina Domžale nahaja med alpskim in dinarskim gorskim sistemom, sodi območje občine na potresno lestvico od osme do devete stopnje po MSK (Medvedv – Sponheuer -Karnikova) lestvici.

Izoblikovanost terena in geomorfološke značilnosti

Beseda relief izhaja iz francoskega samoglasnika *relief* in pomeni nekaj »kar je dvignjeno«. V slovenskem jeziku pogosto namesto besede relief uporabljamo izraz površje. Beseda površje pa ima širši pomen kot beseda relief, saj površje pomeni zunanji, vrhnji del trdnih in tekočih snovi kot je kamen, jezero, koža. Izraz relief pa se nanaša na izoblikovanost površja. V tem smislu je relief le bistvena lastnost površja (Perko, 2001a). Relief ima pomemben vpliv na oblikovanje kulturne pokrajine, saj določa morfološki tip pokrajine, kot so gričevja, hribovja, ravnine. Je najbolj neodvisen pokrajinski dejavnik.

Slika 6: **Kategorije vodotokov in poplav**

(Vir: Priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 ...)

Poplavna območja za naselje Radomlje prikazuje karta 2.

Slika 7: Radomeljska Mlinščica

(Vir: Sistem zeleni in drugih odprtih površin Občine Domžale, 2006)

Večji del Občine Domžale predstavlja ravninski del, ki ga je ustvarila reka Kamniška Bistrica s pritoki. Nadmorske višine znašajo od 280m do 642m. Zahodni del občine je ravninski ter močno urbaniziran in industrializiran, medtem ko je vzhodni del občine hribovit, s kmetijami in redkeje poseljen.

Naselje Radomlje se nahaja na nadmorski višini od 300m do 375m (karta 3). Osrednji del naselja je močno urbaniziran, severni del naselja pa hribovit.

Vegetacijske značilnosti

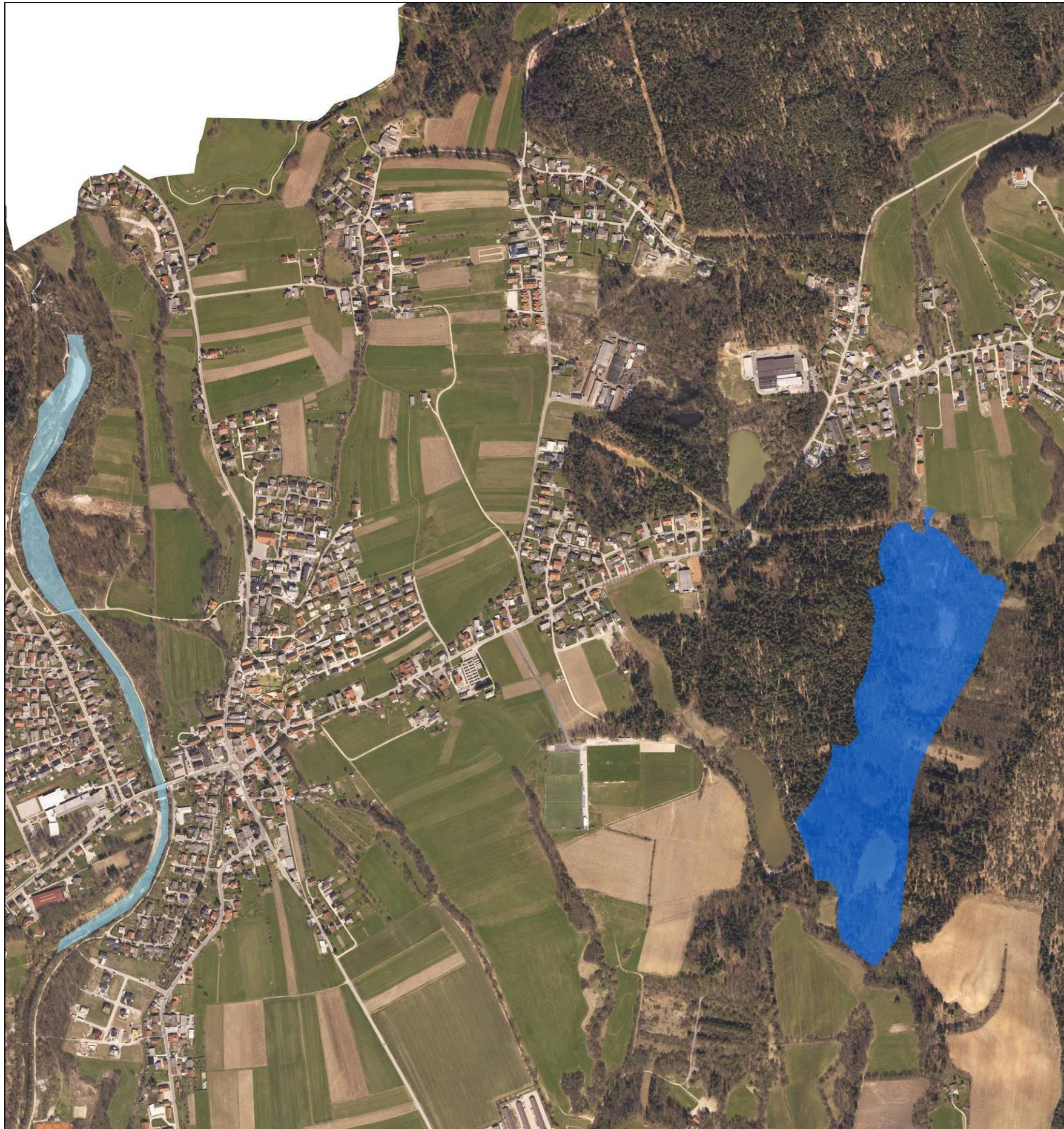
Vegetacijska struktura, topologija in lega so dejavniki, ki izboljšajo prostor krajine. To pomeni, da filtrirajo prah, povečujejo vlažnost zraka, znižujejo temperature in pospešujejo mešanje zraka (Buchwald/Engelhardt, 1980).

V naselju Radomlje najdemo bogato ter dokaj ohranjeno naravo, kar privablja številne turiste. Turnški hrib je poraščen z gozdom, kjer prevladujejo rdeči bor, beli gaber in borovničevje. Največje površine gozda najdemo na severovzhodnem delu območja v bližini glinokopov, ob vodotokih ter kot drevesne živice na parcelnih mejah.

**ANALIZA POPLAVNIH
OBMOČIJ
v naselju Radomlje**

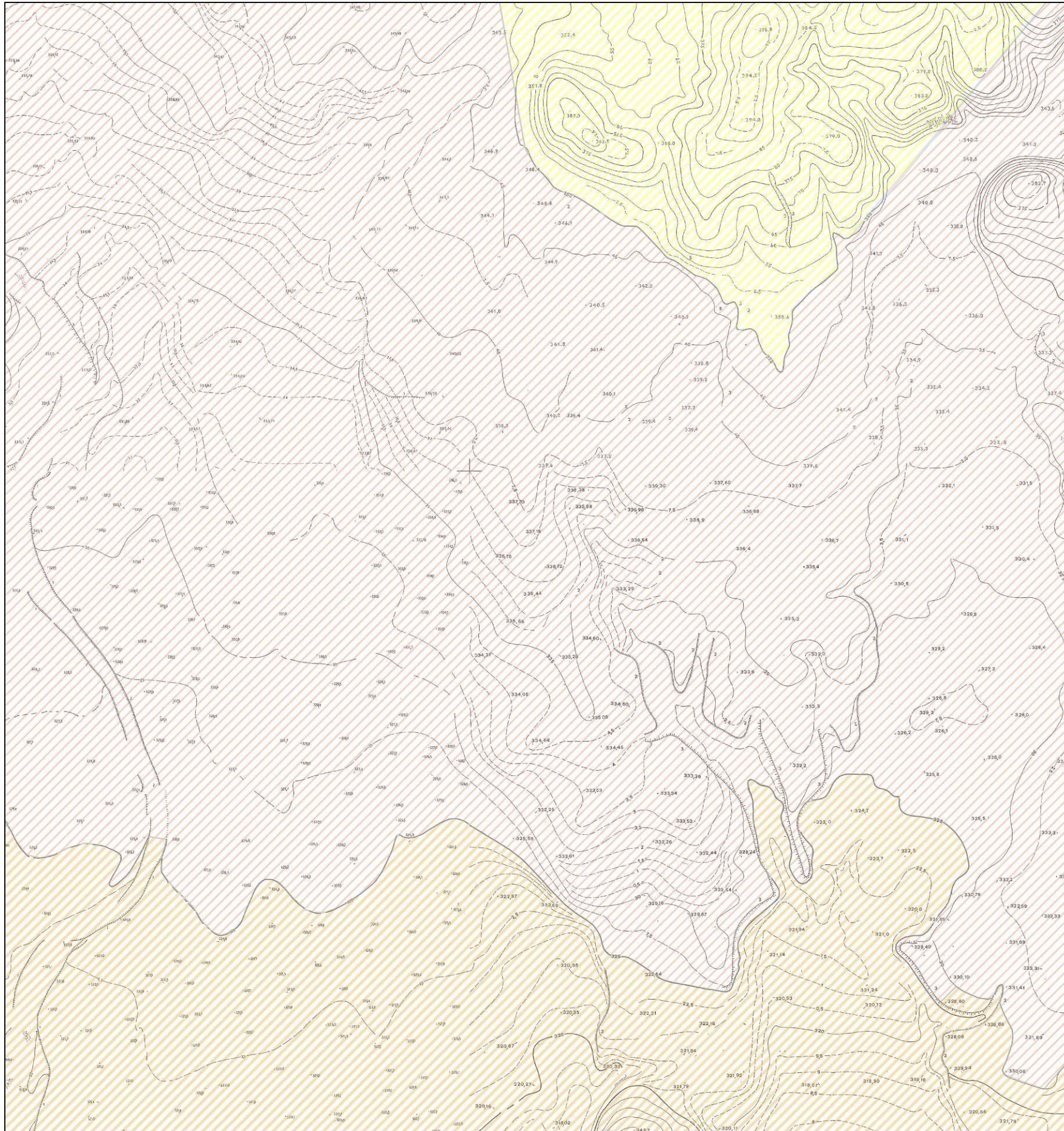
Legenda:

- Katastrofalne poplave
- Redke poplave
- Digitalni ortofoto

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale
KARTA 2: Analiza poplavnih območij v naselju Radomlje

RELIEFNA SLIKA **OBRAVNAVANEGA OBMOČJA**

Legenda:

- 300-325m
- 325-350m
- 350-375m

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: TTN, GURS, maj 2012
KARTA 3: Reliefna slika obravnavanega območja

Občino Domžale pokriva okrog 33% gozda, večinoma na hribovitem delu. Ravninski del pa je večinoma agrarna in urbana krajina s posameznimi gozdnimi zaplatami ter koridorji obvodne drevnine.

Med iglavci prevladujejo smrekovi gozdovi, sledi rdeči bor, ponekod pa se pojavlja tudi jelka. Od listavcev je najpogostejša bukev, sledita ji graden in domači kostanj, pojavljajo pa se tudi druge vrste listavcev kot so javor, jesen, brest..., vendar v manjši meri.

Na območju Občine Domžale uspeva tudi več rastlin z Rdečih seznamov ogroženih vrst. Pojavljajo se na območju: Črnelo, Dob - Želodnik, Dob - Krumperk, Češeniške gmajne, biotop ob ribniku Želodnik ter pri Turnšah, Dragomelj, Kolovec ter Mlake med Zaborštom in Krumperkom.

Gozdovi v primestnih območjih se ne uporabljajo več za proizvodnjo drv in stavbnega lesa. Postali so prostorska sestavina, zaloga svežega zraka, območje sprostitev in rekreacije, podaljšek parkovnih površin v naravni gozd. Primestni gozdovi so danes lastnikom prej v breme kot v korist, saj sečnje in spravila ne obvladajo več. Edini cilj lastnikov primestnih gozdov je, da bodo izkrčeni in prodani kot gradbene parcele (Barbič, 1991).

Strma pobočja poraščajo gozdovi, v katerem prevladujejo smreke, jelke in rdeči bor. Na ravnini so opazni le ostanki gozda, saj so bile vse površine izkrčene za kmetijstvo.

Naravne vrednote

Kot naravno vrednoto smatramo redek, dragocen naravni pojav, živo ali neživo naravo, naravno območje, ekosistem, krajino. Med naravne vrednote spadajo: podzemne jame, izviri, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, rastlinske in živalske vrste, ... Ločimo naravne vrednote državnega pomena ter lokalnega pomena. V Občini Domžale je kot naravna vrednota zavarovanih 48 vrednot, od tega 32 državnega pomena (Locus, 2006).

Varstvo narave mora biti usklajeno s krajinskim planiranjem. Prikazati je potrebno tiste površine ter objekte, ki so dragoceni ali vredni varstva, v skladu s cilji varstva naravnega okolja. To so živa narava, rastlinski in živalski svet ter druge naravne komponente narave, kot so vodovja, geološke in geomorfološke tvorbe in preostali prostor krajine.

Naravne vrednote so v Občini Domžale zavarovane z državnimi predpisi ter občinskimi prostorskimi akti. V občini je 48 lokacij in 24 območij zavarovanih kot naravna vrednota.

Naravne vrednote naselja Radomlje

Stara lipa, ki se nahaja pred cerkvijo Sv. Marjete (slika 8). Stara je najmanj 200 let, visoka 20 metrov, obsega 565 cm in spada v dendrološko dediščino Slovenije. Naravne vrednote naselja Radomlje prikazuje preglednica 2.

Slika 8: Cca. 200 let stara vaška lipa v neposredni bližini cerkve, ki je visoka 20 metrov in obsega 565 cm. (Vir: Spletna stran Radomelj, 2012)

Preglednica 2: **Naravne vrednote v naselju Radomlje**

Identi. št.	Ime NV	Pomen državni/lokalni	Kratka oznaka	Zvrst NV	Območje/Točka
1924	Radomlje -lipa	D	Lipa ob cerkvi v Radomljah	drev	T
4565	Rova - zalit glinokop	D	Zalit glinokop pod tovarno Platenka pri Rovah	hidr, bot	O, T

(Vir: Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986- 2000 ...)

Preglednica 3: **Ekološko pomembna območja v naselju Radomlje**

Evidenčni številka	Ime	Kratka oznaka	Površina (m ²)
26200	Češeniške in Prevojske gmajne	Obsežen gozdni kompleks pri Radomljah, s šotnimi barji, poplavnimi logi, edino rastišče navadne barjevke v Sloveniji	5.046.884.660.000

(Vir: Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 ...)

Preglednica 4: **Zavarovani gozdovi v naselju Radomlje**

Ime gozda	Zavarovano z	Varovano kot	Osnovne združbe	Izjemno poudarjene funkcije
Opuščeni glinokopi na Hudem	2	Varovalni gozd	- Združba črne jelše - Združba rdečega bora z borovničevjem	- Biotopska funkcija - Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot - Funkcija varovanja kulturne dediščine
Blata Mlake	2	Varovalni Gozd	- Združba črne jelše - Združba doba in belega Gabra	- Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev - Biotopska funkcija - Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot

(Vir: Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 ...)

Ekološko pomembna območja (EPO): to so območja habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki je pomembna za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Ekološko pomembna območja za varstvo določi vlada na podlagi zakona (preglednica 3).

Varovalni gozdovi: Zakon o gozdovih (Uradni list Republike Slovenije, 30/1993) opredeljuje gozd kot zemljišče, ki je poraslo z gozdnim drevjem v obliki sestoja ali drugim gozdnim rastjem, ki zagotavlja katero koli funkcijo gozda. Sem spadajo tudi vsa zemljišča v zaraščanju, ki so kot gozd določena v prostorskem delu gozdnogospodarskega načrta (preglednica 4).

Zakon o gozdovih določa dva načina varovanja gozda in sicer kot varovalni gozd ali kot gozd s posebnim namenom.

Kot varovalni gozd, se določijo gozdovi, ki v zaostrenih okoliških razmerah varujejo zemljišča usadov, so izpostavljeni močnemu vetru, varujejo zemljišča pred erozijo in plazovi.

Gozd s posebnim namenom, pa se določi tam, kjer je poudarjena raziskovalna funkcija, varovanje naravne in kulturne dediščine ali tam, kjer je poudarjena rekreacijska, turistična, obrambna funkcija. V Občini Domžale je zavarovanih približno 20,78% gozdov.

Naravni vrednoti, ekološko pomembna območja (EPO) ter zavarovani gozd v naselju Radomlje prikazuje karta 4.

4.3.2 Demografska slika Občine Domžale

Prebivalstvo je najpomembnejša družbena prvina kulturne krajine. »... značilnosti prebivalstva so torej rezultat najrazličnejših naravnih in družbenih dogajanj v pokrajini, po drugi strani pa pokrajina odseva mnoge značilnosti prebivalstva ... » (Perko, 1998e).

Za Radomlje je značilno kulturno, športno in družabno življenje ter širok sklenjen pas poselitve. Na ostalem delu enote so manjše vasi. Ob naseljih so značilne bolj členjene njivske površine, v osrednjem delu polja pa so večji njivski kompleksi. Na obrobju (ob Blatah, Češeniških gmajnah, Kamniški Bistrici) so večinoma travniki in pašniki z vmesnimi pasovi živic.

Po zadnjih podatkih (1.7.2011) v Občini Domžale živi 34.195 prebivalcev, gostota prebivalstva znaša 473 preb./ km², gospodinjstev pa je okoli 12.797 (Statistični urad Republike Slovenije, 2011).

Naravno gibanje prebivalstva se je od leta 1995 do leta 2010 še povečalo. Tako se je po podatkih iz Statističnega urada Republike Slovenije v Občini Domžale leta 1995 rodilo 381 otrok, leta 2010 pa 393.

Selitveno gibanje se vsako leto povečuje. Število novih prebivalcev, ki so se priselili iz tujine je leta 2010 znašalo 289. To je kar 263 prebivalcev več kot leta 1995. Iz Občine Domžale se je po podatkih iz leta 2010 v tujino odselilo 256 prebivalcev. Leta 1995 je bilo takih 6 prebivalcev. Vztrajno pa se povečuje tudi število priseljencev iz drugih občin. Ta je leta 2010 znašala 1465 prebivalcev. Tako se je skupni selitveni prirast od leta 1995 do leta 2010 povečal za kar 361 (Statistični urad Republike Slovenije, 2011).

Skupno število prebivalcev za Občino Domžale prikazuje preglednica 5.

Preglednica 5: Skupno število prebivalcev v Občini Domžale, drugo polletje

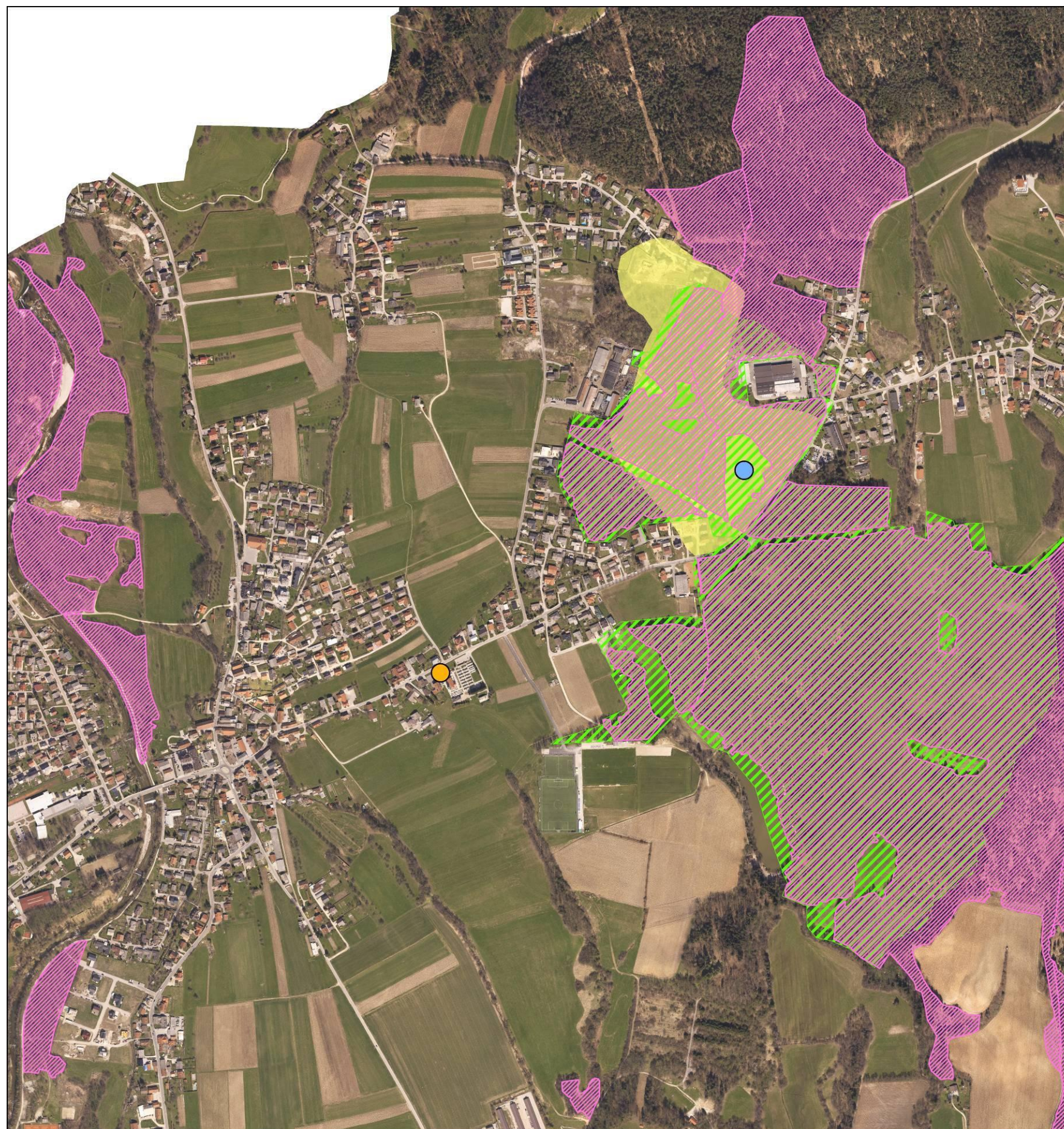
Leto	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Preb. skupaj	30033	30308	30658	31252	31902	32410	32775	33447	33750	34195

(Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2011)

NARAVNE VREDNOTE v naselju Radomlje

Legenda:

- Radomlje lipa
- Rova - zalit glinokop
- Varovalni gozd
- Ekološko pomembna območja
- Naravne vrednote
- Digitalni ortofoto

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale
KARTA 4: Naravne vrednote v naselju Radomlje

Povprečna velikost gospodinjstva v Občini Domžale je 2,6 prebivalca na gospodinjstvo. Prevladujejo veččlanska enodružinska gospodinjstva, sledijo jim enočlanska in večdružinska gospodinjstva ter veččlansko enodružinska gospodinjstva. V zadnjih letih število veččlanskih družin (6 članov ali več) nekoliko narašča. Prevladujejo zakonski pari z otroki. Brez otrok je 1908 prebivalcev Občine Domžale. Med tistimi, ki imajo otroke pa je približno enako število družin s po enim ali dvema otrokoma (Statistični urad Republike Slovenije, 2011).

Večina prebivalcev Občine Domžale je zaposlenih v industriji, trgovini, kmetijstvu. Veliko pa je tudi zasebnih obrtnikov. Po podatkih iz Statističnega Urada Republike Slovenije se aktivno kmetijsko prebivalstvo v občini rahlo povečuje, saj je število kmetov celo naraslo iz 139 leta 2005 na 150 leta 2011.

V Občini Domžale je 6.595 prebivalcev s srednješolsko izobrazbo, 1.796 prebivalcev ima le osnovno šolo, višješolsko ali visokošolsko izobrazbo pa ima 2.398 prebivalcev. Od tega je v naselju Radomlje 745 prebivalcev s srednješolsko izobrazbo, 358 z višješolsko ali visokošolsko izobrazbo, 295 prebivalcev pa ima končalo le osnovno šolo ali manj.

V Občini Domžale je bilo po podatkih iz Statističnega Urada Republike Slovenije leta 2005, 13.177 aktivnega prebivalstva, od tega je 1.002 brezposelnih oseb. Leta 2011 se je število aktivnega prebivalstva še povečalo na 1.358. Tako je po zadnjih podatkih iz Statističnega Urada Republike Slovenije v Občini Domžale 1.398 oseb brezposelnih.

Iz podatkov Delovno aktivnega prebivalstva po občinah delovnega mesta, je bilo leta 2005 največ aktivnega prebivalstva starega od 35 do 39 let in sicer 920 moških in 804 žensk. Leta 2010, pa se je starostna skupina aktivnega prebivalstva povečala, saj je bilo po podatkih, največ aktivnega prebivalstva v starostni skupini od 40 do 44 let in sicer 1008 moških in 816 žensk.

Preglednica 6: **Gostota naseljenosti in indeks feminitete, naselja, Slovenija, letno**

Leto 2011	Prebivalstvo-skupaj	Moški	Ženske
Radomlje	1674	848	826

(Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2011)

Največja bruto mesečna plača v občini je 2225,71€, to je 1369,28€ neto na mesec in sicer v dejavnosti, ki se ukvarjajo z oskrbo vode, ravnanje z odpadki in odplakami ter saniranjem okolja. Pri poslovanju z nepremičninami pa je po zadnjih podatkih najmanjša bruto plača 947€, to je 663€ na mesec (Statistični urad Republike Slovenije, 2011).

Gostoto naseljenosti in indeks feminitete za naselja Radomlje prikazuje preglednica 6, povprečno starost prebivalcev izbranega naselja pa preglednica 7.

Preglednica 7: **Prebivalstvo - izbrani kazalniki, naselja, Slovenija, letno**

Leto 2011	Povprečna starost		Indeks staranja	Delež preb., starih 0-14 let (%)	Delež preb., starih 15-64 let (%)	Delež preb., starih 65 ali več let (%)
Radomlje	Spol skupaj	40,0	96,7	16,5	67,6	15,9
	Moški	38,5	79,7	18,6	66,5	14,9
	Ženske	41,6	119,5	14,3	68,6	17,1

(Vir: Statistični urad Republike Slovenije, 2011)

4.3.3 Ustvarjene danosti

Analiza ustvarjenih danosti za naselje Radomlje:

- analiza dejanske rabe prostora,
- analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti,
- analiza poplavnih območij,
- analiza cestnega omrežja,
- analiza namembnosti objektov,
- etažnosti objektov,
- analiza poteka slemen in analiza strešnih materialov,
- morfološka analiza,
- vizualna analiza,
- analiza kulturne dediščin,
- analiza zelenih površin.

Analiza dejanske rabe prostora

Po podatkih spletnega portala Občine Domžale, je v občini skoraj 20% površin urbaniziranih. Prevladujejo kmetijska zemljišča in gozdovi. Na območju občine se izmenjajo trije tipi krajine:

Gozdovi kot prevladujoči element prostora, se nahajajo predvsem v vzhodnem delu občine, na obrobju urbane in kmetijske krajine. Gozd je bil v teku razvoja izrinjen na prostor, ki ni primeren za kmetijstvo, zato se tudi delež gozdov v preteklosti ni bistveno menjal. Izjema so predvsem nižinski gozdovi, ki so jih ob hidromelioracijah izkrčili in namenili za kmetijsko rabo.

Ravninski del med temi naselji pokriva kmetijska krajina. Tu se v gozdni prostor vklapljujejo posamezne kmetijske komponente v obliki pašnikov, travnikov in njiv ter urbane komponente v obliki manjših zaselkov.

Urbani del krajine je skoncentriran ob prometnicah Ljubljana - Celje in Ljubljana - Kamnik z večjimi naselji Domžale, Ihan, Radomlje, Dob.

Lovna divjad se nahaja predvsem v gozdnati krajini, prevladuje srnjad. Prisotni so še divji prašiči, poljski zajec, poljska jerebica in raca mlakarica.

Analiza dejanske rabe prostora je prikazana na karti 5.

Analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti

Izraz poslovni subjekt se nanaša na podjetja, zavode, raziskovalce, društva in druge organizacije, ..., skratka vse, ki so vpisani v Poslovni register Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve) in so na nek način registrirani in imajo svojo matično številko.

Zdravstvo

V naselju Radomlje za zdravje krajanov skrbi mestna lekarna Radomlje. Za ostalo zdravstveno oskrbo pa je potrebno iti v Domžale, kjer zdravstveno oskrbo sestavljajo ambulante, zobne ambulante, zdravstveni dom, laboratorij ter lekarne.

Izobraževanje

Za predšolske otroke se v Radomljah nahajata dva vrtca in sicer:

- vrtec »Kekec«

Vrtec »Kekec« lahko sprejme do 83 otrok. Problem so parkirna mesta, medtem ko so zelenice in otroška igrišča lepo vzdrževana.

- vrtec »Mlinček«

Vrtec »Mlinček« obiskujejo otroci stari od 3 do 6 let. Glavni problem tega vrtca je pomanjkanje parkirnih mest, zelenic ter premajhno število igral.

Osnovnošolsko izobraževanje

Za predšolske otroke se v naselju nahajata vrtec »Kekec« ter vrtec »Mlinček«, medtem ko osnovnošolci obiskujejo devetletko v osnovni šoli Preserje pri Radomljah.

Kultura

Kulturni programi se v Občini Domžale izvajajo preko javnih zavodov ter kulturnih društev. V Radomljah se kulturni programi izvajajo v kulturnem domu Radomlje, ki ima ustrezno razstavišče. Radomlje ima kar nekaj društev in sicer:

- **Turistično društvo Radomlje**, ki je bilo ustanovljeno leta 1961 in ima preko 150 članov. Društvo se ukvarja z izdajanjem informativnega krajevnega glasila Radomeljsko ogledalo (slika 9),

Slika 9: Informativno krajevno glasilo Radomeljsko ogledalo

(Vir: Spletna stran Radomelj, 2011)

- **krajevno društvo Mlin Radomlje**, ki je bilo ustanovljeno leta 1995 in se ukvarja z raznovrstnimi prireditvami,
- **foto klub Mavrica** se ukvarja z foto, filmsko in video dejavnostjo. Ustanovljeno je bilo leta 1969,
- **likovno društvo Senožeti**,
- **gasilsko društvo** je bilo ustanovljeno leta 1929, kot odgovor na čedalje več požarov v Radomljah in okolici (slika 10),
- **teniški klub Radomlje**,
- **nogometni klub Radomlje** je danes najbolj aktivna dejavna sekcija. Začetek igranja nogometa v Radomljah sega v leto 1972,
- **rod mlinskih kamnov Radomlje** je taborniško društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1981 za območje Radomelj, Homca, Nožic, ... pokriva pa tudi osnovno šolo Preserje pri Radomljah,
- **moški pevski zbor**,
- **društvo upokojencev**,
- **radio klub**,
- **konjeniško društvo Jolly Radomlje**,

- **športno društvo Želva - Radomlje.**

Analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti za naselje Radomlje prikazuje karta 6.

Slika 10: **Gasilsko društvo Radomlje** (Vir: Spletna stran Radomelj, 2011)

Cestno omrežje

Že v preteklosti so bile cestne povezave pomemben lokacijski dejavnik za nastanek naselij, saj so se ljudje preživljali s prevozništvom in tovorjenjem.

Radomlje se je razvilo ob cesti, ki poteka ob levem bregu Kamniške Bistrice in povezuje Domžale s Kamnikom. Naselje je dobro povezano z glavnim mestom Ljubljana zaradi bližine avtoceste (slika 11).

Kljub nekaterim slabostim in pomanjkljivostim naselja, pa se stanje v naselju izboljšuje. Porušili so zapuščeno hišo sredi naselja, kjer je sedaj urejeno parkirišče. Leta 2006 pa je bila v Radomljah končno izvedena ustrezna prometna rešitev križišča v samem centru naselja, s katerim se je razbremenil promet. Od centra Radomelj do cerkve poteka cesta, ki je razmeroma ozka in ovira promet.

V naselju je tudi avtobusna postaja. V samem centru Radomelj primanjkuje parkirišč, kar povzroča prisilno parkiranje delno na cesti. Ta problem se je še povečal, ob zgraditvi novih gospodarskih objektov. Velik problem predstavlja tudi pomanjkanje pločnikov in kolesarskih stez (slika 12).

Legenda:

☒ Ceste	
DRŽAVNE CESTE	
—	AC - avtocesta
—	HC - hitra cesta
—	G1, G2, R1, R2, R3, RT
OBČINSKE CESTE	
—	LZ - lokalne zbirne ceste
—	LK - lokalne krajevne ceste
—	LC - lokalne ceste
—	JP - javne poti
—	KJ - javne poti za kolesarje
—	LG - glavne mestne ceste

Slika 11: Kategorizacija cest v naselju Radomlje

(Vir: Prostorski informacijski sistem občine Domžale, 2012)

Zaradi velike količine prometa je glavni problem v naselju hrup. Ta je odvisen od gostote prometa, števila vozil, kakovosti vozišča ter industrijskega vira. Po izgradnji avtoceste se je število vozil na relaciji Volčji Potok - Vir še povečalo na povprečno 9500 vozil dnevno. Ker se hiše v Radomljah nahajajo tik ob cesti je to še dodaten problem. V naselju je kar 56 objektov, ki so na meji dopustnega hrupa.

Hrup in njegove vplive lahko zmanjšamo z boljšo zvočno izolacijo hiš, kakovostnejšimi cestami, zmanjšanjem ali upočasnitvijo vozil.

Analiza cestnega omrežja za naselje Radomlje je prikazana na karti 7.

Slika 12: Prikaz pomanjkanja pločnikov na cesti Radomeljske čete

(Vir: Urbanistična delavnica »Domžale« 2005/06«: Oblikovanje predlogov urbanističnih zasnov za izbrana naselja v občini)

Analiza namembnosti objektov

Analiza namembnosti objektov za izbrano naselje je pokazala, da v naselju prevladujejo enodružinske stanovanjske hiše. Veliko pa je tudi objektov, ker prevladuje tako stanovanjska kot obrtna dejavnost. Ker so bile Radomlje nekoč podeželskega tipa najdemo v naselju tudi nekaj gospodarskih poslopij, ki pa so danes namenjeni predvsem garažam in delavnicam.

Analiza namembnosti objektov za naselje Radomlje je prikazana na karti 8.

Etažnost objektov

Radomlje so razvejano naselje, kjer najdemo:

- identitetno arhitekturo v starem jedru naselja. Prevladuje stanovanjska funkcija, stanovanjsko obrtniška, gostinska ali turistična. Prevladuje etažnost P+M,
- večstanovanjske enote z javnim pritličjem ali izključno javni objekti. Etažnost je P+2+M,
- vrstne ali prostostoječe enodružinske tipske hiše. Etažnosti so različne – od visokega pritličja, P+M, P+ 1 do P+1+M,
- štirje enaki stolpiči višine P+3 in en stolpič višine P+4, ki so najverjetneje nastali v 70. letih.

Etažnost objektov prikazuje karta 9.

Analiza poteka slemen in analiza strešnega materiala

Streha je nekoč pomenila zaščito pred soncem, snegom in vetrom, danes pa je ključni dejavnik za ugodno, zdravo, prijetno in dolgotrajno bivanje v objektu.

Potek slemen

Na podlagi poteka slemena lahko ugotovimo, kako je objekt orientiran v prostoru. V naselju Radomlje je največ objektov orientiranih vodoravno ali pravokotno s cesto. Analiza poteka slemen je pokazala, da je v naselju najpogostejša dvokapna streha. V starem jedru naselja ter v okolici kulturnega doma Radomlje pa se nahaja največ objektov s štirikapnico. Medtem ko so dvokapne strehe s čopom in enokapne strehe redkejše.

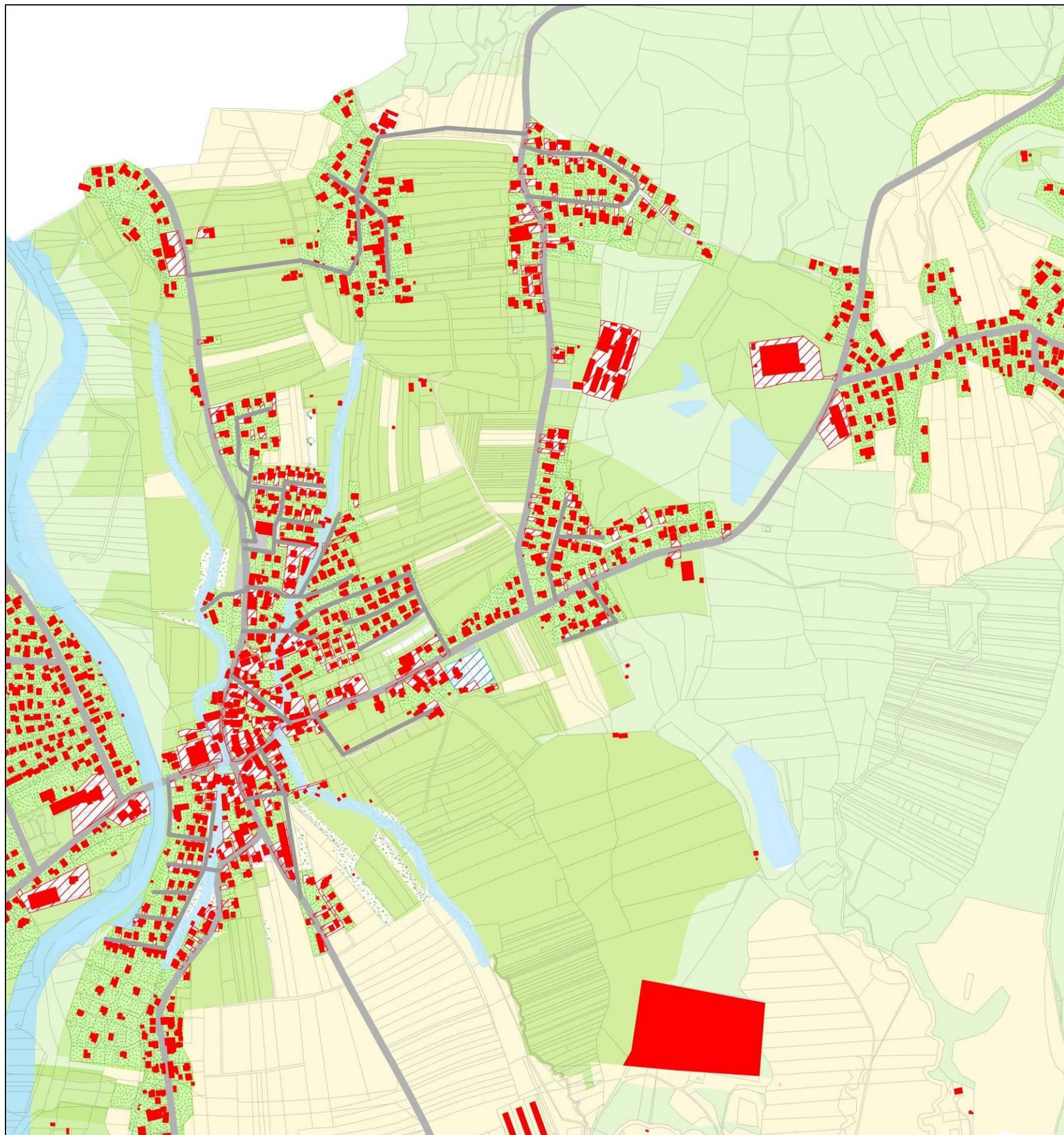
Strešni material

Glede na izdelano analizo strešnega materiala prevladujeta betonska in opečna kritina, ostale kritine so redkejše. V samem vaškem jedru naselja prevladujejo starejši objekti z opečno kritino, katera je bila za tiste čase dostopnejša, zaradi bližine takratne Pavlin - Šraj opekarne. Betonska kritina pa se pojavlja predvsem na novejših objektih in gospodarskih poslopijih.

Analiza poteka slemen je prikazana na karti 10, analiza strešnega materiala pa na karti 11.

ANALIZA DEJANSKE RABE PROSTORA v naselju Radomlje

Legenda:

- Objekti
- Dvorišče
- Pokopališče
- Zelenica
- Drevesa in grmičevje
- Travnški sadovnjak
- Njiva oziroma vrt
- Ceste in poti
- Parkirišče
- Travnik
- Gozd
- Vodna zemljišča
- Zemljiški kataster

MERILO: 1:8.400

IZDELALA: Klavdija Prelovšek

LETO IZDELAVE: 2012

VIR: DKN, GURS, junij 2012

KARTA 5: Analiza dejanske rabe prostora v naselju Radomlje

ANALIZA DEJAVNOSTI V PROSTORU IN DRUŽBENE DEJAVNOSTI v naselju Radomlje

Legenda:

- Poslovni subjekti
- ▲ Kulturni dom Radomlje
- ▲ Osnovna šola Preserje pri Radomljah
- ▲ Vrtec "Kekec" in "Mlinček"
- ▲ Lekarna Radomlje
- Digitalni ortofoto

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale
KARTA 6: Analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti
v naselju Radomlje

ANALIZA CESTNEGA
OMREŽJA
v naselju Radomlje

Legenda:

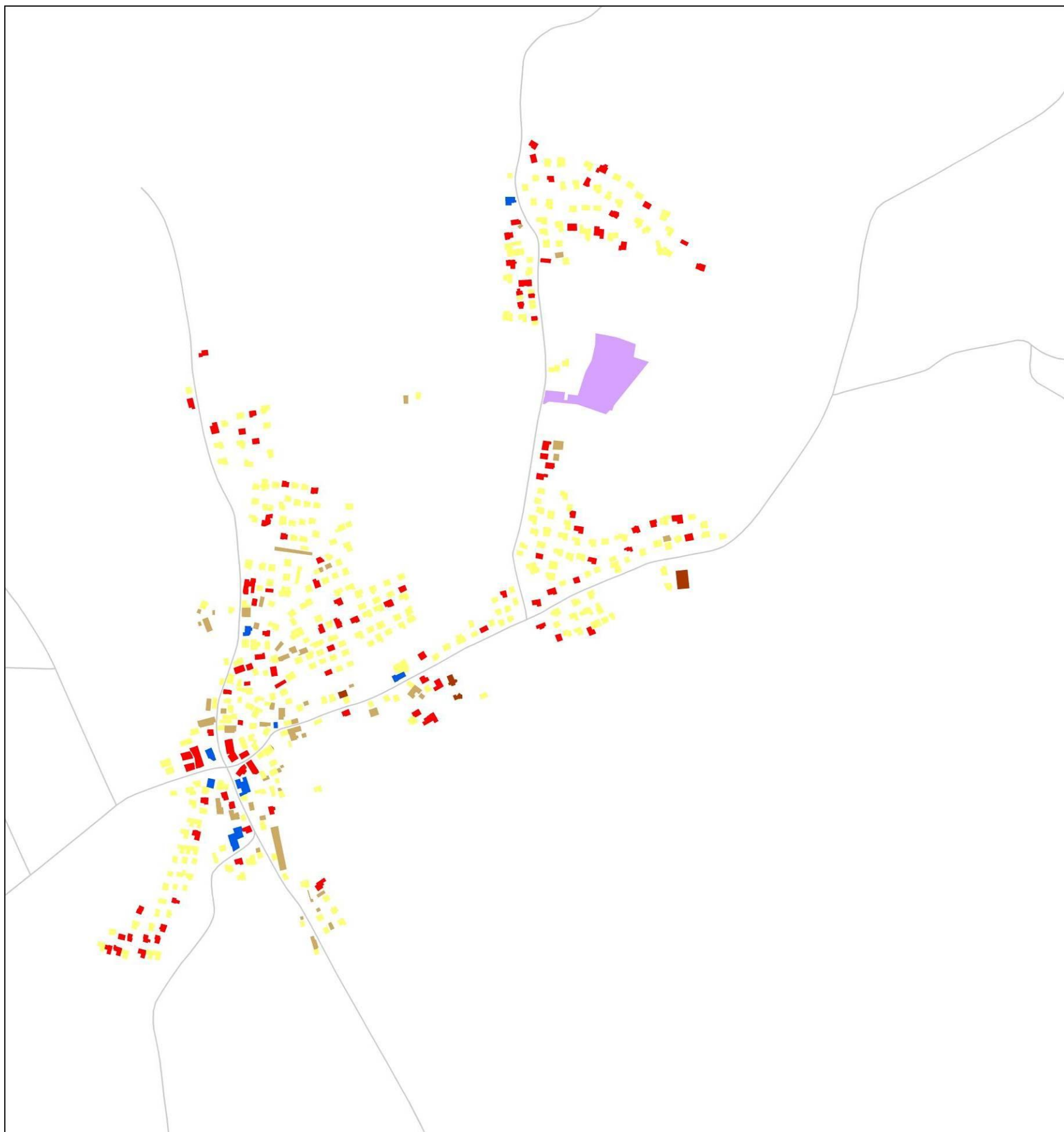
- Pločnik
- - - Pešpot
- ..... Kolovoz
- Javna pot
- Lokalna cesta
- BUS
- ↗ Smer poti
- Parkirišče
- Križišče
- Zemljiški kataster

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
VIR: DOF, GURS, junij 2012
LETO IZDELAVE: 2012
KARTA 7: Analiza cestnega omrežja v naselju Radomlje

ANALIZA NAMEBNOSTI
OBJEKTOV
v naselju Radomlje

Legenda:

- Industrijski objekt
- Centralno-javna dejavnost
- Pomožni gospodarski objekt
- Stanovanjski objekt
- Mešana dejavnost (stanovanjsko-poslovni, obrtni)
- Poslovni-obrtni objekt
- Cesta

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Terensko delo
KARTA 8: Analiza namembnosti objektov v naselju Radomlje

ANALIZA ETAŽNOSTI
OBJEKTOV
v naselju Radomlje

Legenda:

- P+M
- P+2+M
- P+3, P+4
- Visoko pritličje, P+M, P+1 do P+1+M

— Ceste

P Pritličje

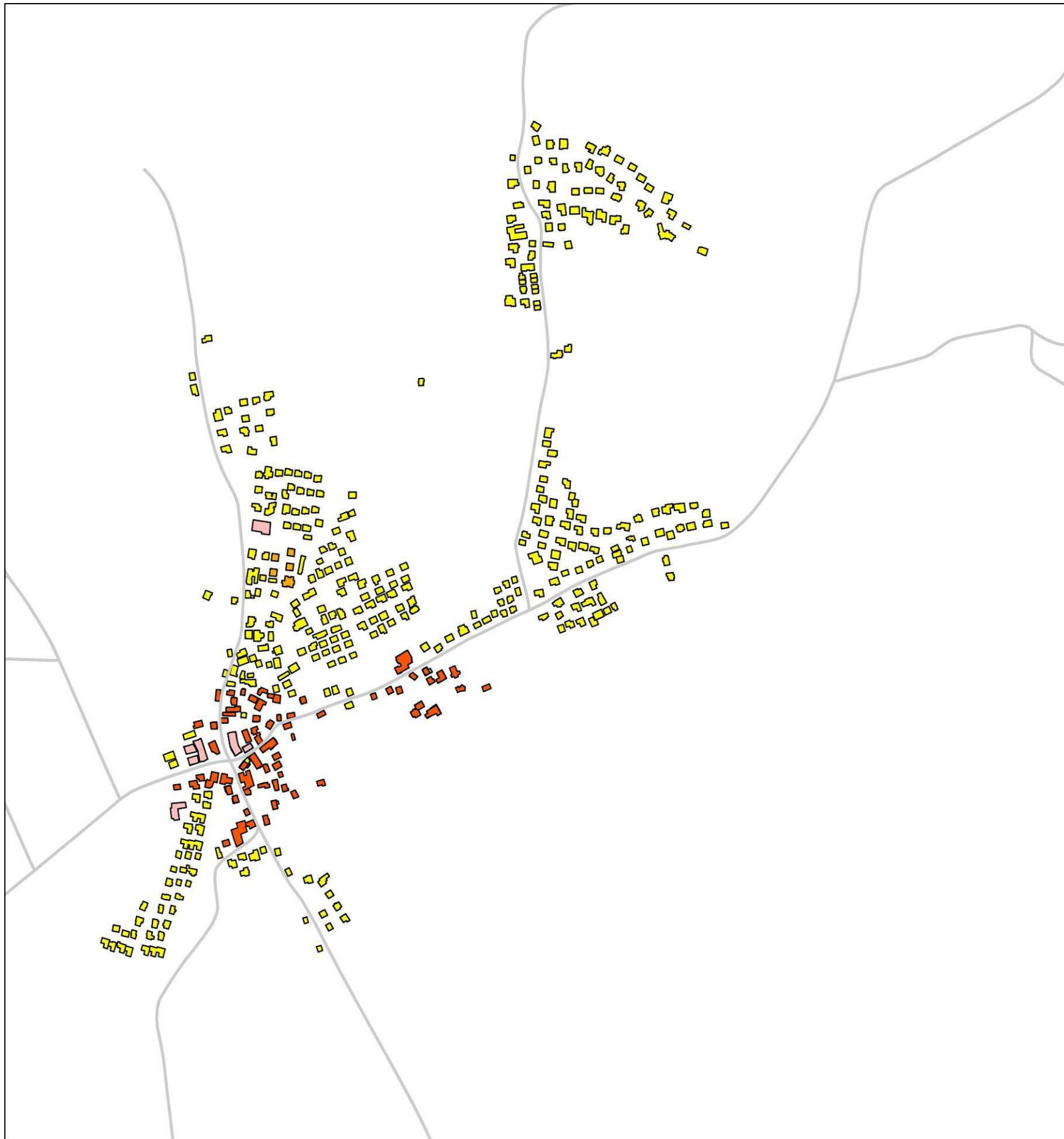
M Mansarda

1 Prvo nadstropje

2 Drugo nadstropje

3 Tretje nadstropje

4 Četrto nadstropje

MERILO: 1:8.400

IZDELALA: Klavdija Prelovšek

LETO IZDELAVE: 2012

VIR: Terensko delo

KARTA 9: Analiza etažnosti objektov v naselju Radomlje

ANALIZA POTEKA SLEMEN v naselju Radomlje

Legenda:

- Dvokapna streha
- Dvokapna streha s čopom
- Enokapna streha
- Štirikapna streha
- Cesta

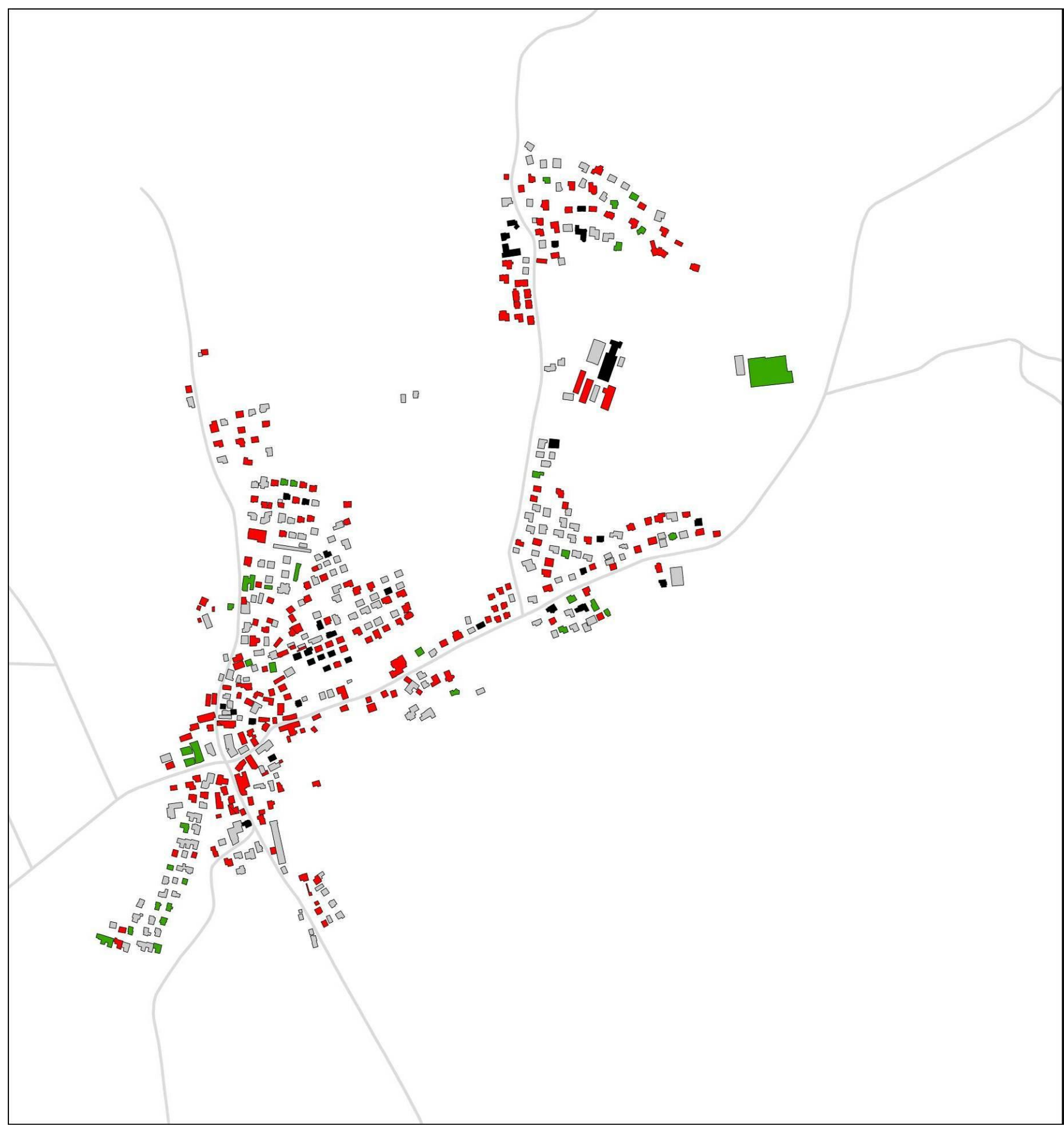

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Terensko delo
KARTA 10: Analiza poteka slemen v naselju Radomlje

**ANALIZA STREŠNEGA
MATERIALA
v naselju Radomlje**

Legenda:

- Betonska kritina
- Opečna kritina
- Tegola
- Kovinska kritina
- Cesta

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: DOF 2010
KARTA 11: Analiza strešnega materiala v naselju Radomlje

Morfološka analiza

Morfologija naselja je veda o zgradbi in obliki stvari. To so hiše, ceste, trgi, ... Morfološke elemente ločimo glede na funkcijo, socialno poreklo, čas nastanka, obliko in umestitev v prostoru. Za vaška naselja so značilni drugačni morfološki elementi kot za mesta. Morfološki tipi površja se običajno določijo glede na površinsko in višinsko spreminjanje reliefa.

Podatki so povzeti po Regionalni razdelitvi krajinskih tipov v Sloveniji (Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Biotehniška Fakulteta, Univerza v Ljubljani, 1998).

Območje Občine Domžale je sestavljata dve krajinski enoti (slika 13):

- Ljubljansko - Kamniška kotlina,
- Kamniško ter Zasavsko hribovje.

ter tri podenote (slika 14):

- Bistriška ravnina

Bistriško ravnino sestavljajo Alpe in Predalpsko hribovje. Glavne značilnosti so Homški hrib s cerkvijo, Šumberk, Krtinski hrib, Soteški hrib ter reka Kamniška Bistrica. Prevladujejo enodružinske stanovanjske hiše, industrije, obrti, komunalni objekti.

- Črni graben

Le manjši del Črnega grabna sega v Občino Domžale. Spada v krajinsko enoto Kamniško in Zasavsko hribovje. Značilne so dolge in sklenjene vasi ter vlažni travniki, kar pa ne velja za preostali del Zasavskega hribovja.

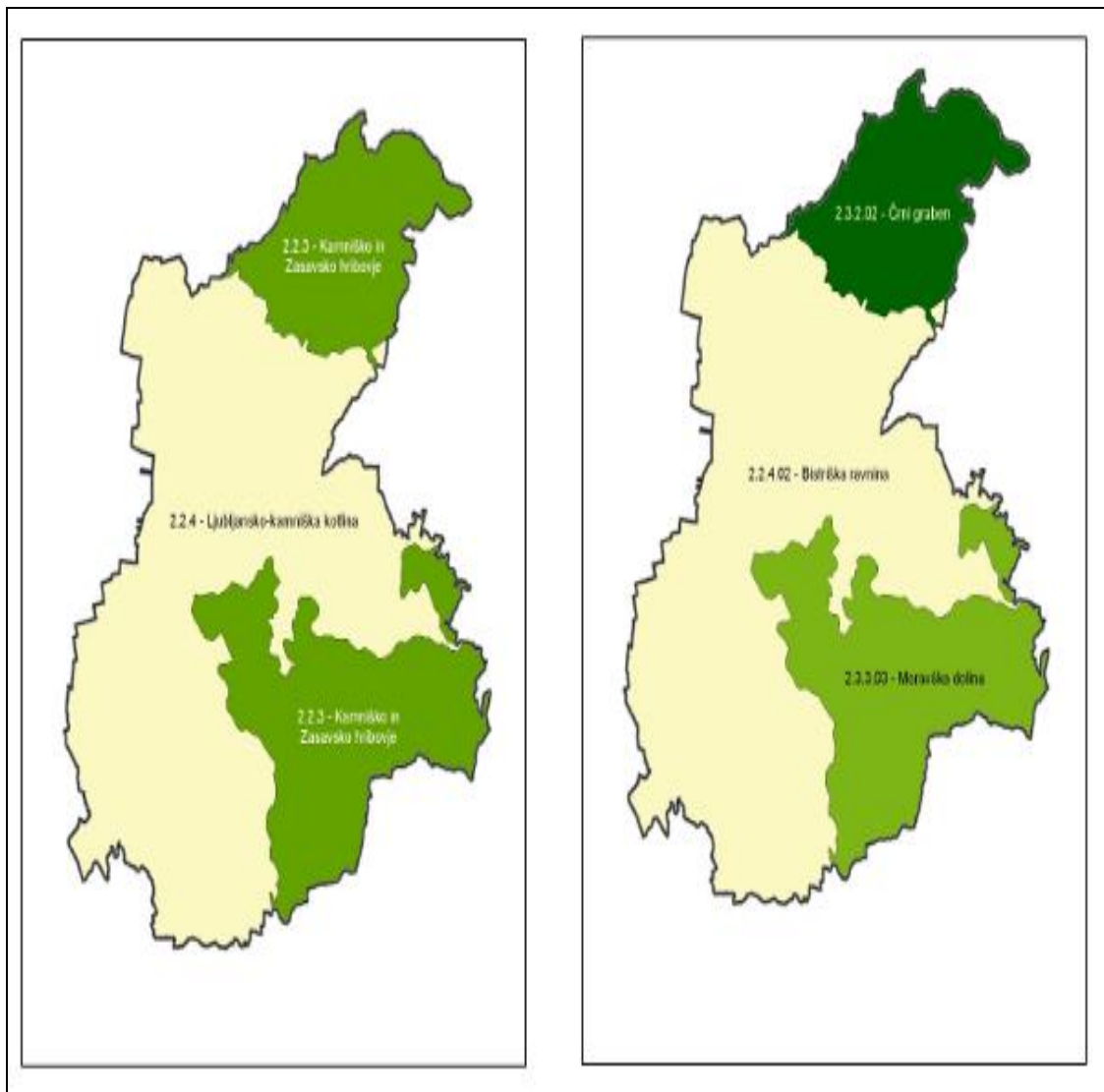
- Moravska dolina

Moravska dolina je del krajinske enote Kamniško in Zasavsko hribovje. Značilne so sklenjene vasi s kmetijskimi zemljišči.

Radomlje so sprva nastajala okoli dveh glavnih jeder in sicer okoli starega vaškega jedra ter okoli jedra pri cerkvi s pokopališčem. Kasneje se je naselje širilo ob cestni povezavi, danes pa je pozidava namenjena stanovanjski rabi. Veliki industrijski objekti so odmaknjeni od starih jeder naselij.

Razvoj naselja Radomlje prikazuje slika 15.

Slika 13: Delitev na krajinske enote

Slika 14: Delitev na krajinske podenote

(Vir: Sistem zeleni in drugih odprtih površin Občine Domžale, 2006)

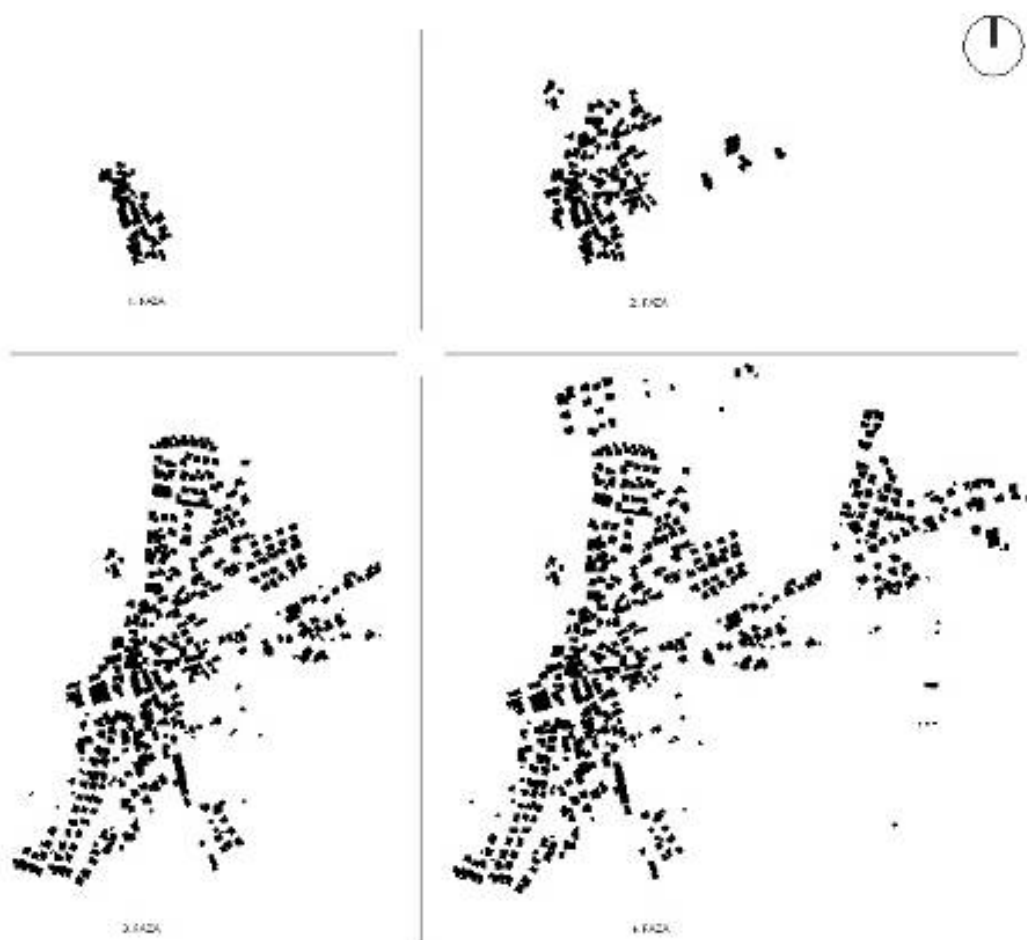
Danes so Radomlje lokalno in hkrati zaposlitveno središče. Naselje ima naslednje dejavnosti: kulturni dom, pošto, gasilski dom, trgovine, avtobusno postajo, storitvene dejavnosti, frizer, cvetličarna, sadje - zelenjava, gostinstvo, svečarstvo, optika, pokopališče, športne površine.

Prva faza: Prikazuje nastanek strnjenege vaškega jedra naselja Radomlje.

Druga faza: Prikazuje vaško jedro, ki se prične širiti v manj strnjeno zazidavo. Prične se oblikovati nova obcestna pozidava od vaškega jedra k cerkvi.

Tretja faza: Prikazuje tako imenovani stanovanjski »boom«, ki se je zgodil v 70. in 80 letih. Naselje se je bistveno povečalo s planiranjem individualnih hiš ter večstanovanjskih objektov, ki se širijo ob prometnicah.

Četrta faza: Prikazuje popolnoma drugačno oblikovano stanovanjsko naselje, kakršno je danes.

Slika 15: Prikaz razvoja naselja Radomlje

(Vir: Urbanistična delavnica »Domžale 2005/06«)

Morfološko analizo naselja Radomlje prikazuje karta 12.

Vizualna analiza

Karta vizualne analize naselja Radomlje je prikazana na karti 13 in prikazuje:

- glavno prostorsko dominantno v naselju Radomlje cerkev Sv. Marjete,
- siva krivulja predstavlja konec naselja, kjer je potrebno ohraniti cenzure, ki omogočajo pogled na polja,
- največ pogledov v naselju Radomlje je usmerjenih proti homški cerkvi v sosednjemu naselju Homec. Ta je vidna z več lokacij. Ostali pogledi se odpirajo na okoliška polja in gozdne robove, medtem ko južni rob naselja Radomlje odpira pogled na cerkev v Dobu. Na vzhodnem delu naselja se nahaja radomeljska cerkev s pokopališčem, od koder je viden zastrt pogled na cerkev v Rovi,
- vzhodni in zahodni – šrafirani del predstavlja gozd. S sivo barvo so označene ceste, ki predstavljajo grajeni rob,
- s krogom so označena glavna križišča v naselju. Oranžni krog predstavlja lokacijo pristnega kmečkega okolja,
- skozi starejši del naselja potekata dva vodotoka in sicer Mlinščica in Rudniški potok, ki skupaj z vegetacijo predstavljata naravni rob,
- glavna reka Kamniška Bistrica ločuje naselje Radomlje od naselja Preserje, sicer pa sta se naselji med seboj že zlili,
- naselje Radomlje je bogato z rodovitnimi kmetijskimi površinami, ki jih je potrebno ohraniti,
- rekreacijo je v naselju zaznati v okolici bajerja Črnelo, kjer je možen ribolov. V okolici Kamniške Bistrice ter v širšem naselju Radomelj so urejene sprehajalne poti in nogometno igrišče.

Kulturna dediščina

Pod kulturno dediščino spadajo vsi viri in dokazi človeške zgodovine in kulture. Delimo jo na materialno dediščino, kamor spadajo kulturna krajina, stavbna in arheološka dediščina, narodno bogastvo. Ter na nematerialno dediščino, kamor spadajo šege, spretnosti, navade, ... Arboretum Volčji Potok sodi med najpomembnejšo vrtno arhitekturno dediščino Slovenije.

Po Zakonu o varstvu kulturne dediščine uvrščamo med kulturno dediščino (Prikaz stanja prostora Občine Domžale, 2010):

- objekte, ki so lahko grajeni ali drugače oblikovani,
- različne ustvarjalne dejavnosti človeka,
- arheološka najdišča,
- naselbinska območja (stara mesta, vaška jedra, narava, kulturna krajina, stavbe, deli stavb),
- stavbe, ki so v zvezi s pomembnimi osebami, kulturno zgodovino, gospodarstvom, politiko,
- arhivsko gradivo,
- knjižnično gradivo,
- predmeti zgodovinskega dogajanja na Slovenskem.

Kulturna dediščina naselja Radomlje (Prostorski informacijski sistem Občine Domžale, 2012):

- spominska plošča padlim borcem, delavcem opekarne,
- spomenik padlim borcem in žrtvam fašističnega nasilja,
- spominska tabla prvemu padlemu aktivistu Slavku Pavli na Pestotnikovi hiši,
- cerkev Sv. Marjete,
- pokopališče z novimi mrliškimi vežicami in staro mrtvašnico s pokopališkim križem,
- spominska plošča padlim borcem in gasilcem 1941 - 1945,
- škrjančevo znamenje,
- partizansko grobišče s spominskimi ploščami padlih domačinov in spomenik padlim borcem, na novi lokaciji poleg pokopališča v Radomljah,
- domačija Prešernova 40 (stavbna dediščina),
- naselje Radomlje kot arheološko najdišče,
- Radomeljska mlinščica in vas Radomlje.

Pravni režim varstva arheološko najdišče

Na registriranih arheoloških najdiščih velja pravni režim varstva, ki zahteva, da se njihova ohranitev obvezno upošteva v prostorskih aktih in v prostorskih ukrepih, izdanih na podlagi predpisov o urejanju prostora (Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine, 2009).

Dodatni pravni režim varstva (Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine, 2009) na registriranih arheoloških najdiščih prepoveduje:

- posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati najdišče (npr. odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake, poglobljati rečno, jezersko in morsko dno, postavljati reklamne in druge table oziroma napise, itd.),
- postavljati zahtevne, manj zahtevne, nezahtevne ali enostavne objekte,
- graditi nadzemno in podzemno infrastrukturo,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- izvajati takšno rabo tal, ki najdišču škoduje.

Izjemoma so dovoljeni posegi v najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

- če ni možno najti drugih rešitev,
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.

Kulturna dediščina je prikazana na karti 14.

Analiza zelenih površin

Zelene površine znotraj naselij, tako kot tudi odprt prostor zunaj naselij, opravljajo pomembne okoljske in socialne funkcije. Na eni strani te funkcije predstavljajo območje za rekreacijo, druženje in zdrav način življenja, ki danes dobiva vse večji pomen. Na drugi strani pa je nepozidan, odprt prostor, zelo pomemben tudi zaradi pozitivnega vpliva na klimo, vloge pri čiščenju odpadnih voda in številnih drugih okoljskih funkcij. Zato moramo te površine ceniti in ohranjati v čim večji meri (Sedlar, 2011).

Zelene površine imajo v oblikovnem smislu različne vloge (Drobnič, 2006). Lendholt (Lendholt, 1970) navaja:

- zelene površine služijo vizualnemu prekrivanju oziroma zakrivanju nezaželenih elementov, kot so industrijski objekti ali deli prometne infrastrukture,
- imajo vlogo »sodelovanja« in dopolnjevanja. Gre za doseganje zelenih učinkov, na primer ko postane zelenje tista komponenta, ki naredi bivanje bolj prijetno in, doda objektom pridih žive narave. Zelene površine imajo različno intenziven vpliv, tako da je rastlinje ponekod čisto v ozadju, ponekod pa v prevladujoči poziciji.

Zelene površine zagotavljajo življenjski prostor rastlinam in živalim, hkrati pa so rekreacijska območja in blažijo obremenilni vpliv urbanih dejavnikov – hrupa, smradu, vročine in onesnaženosti ozračja. Preživljanje časa na prostem omogoči človeku, da po bolezni hitreje okreva. Hkrati pa imajo zelene površine v obdobju, za katero so značilni hiter tehnološki in družbeni razvoj ter urbanizacija, funkcijo »tamponske cone« (Smaniotto C.C., Šuklje E. I., Mathey J., 2008).

Zelene površine so zato pomemben vir za oblikovanje in načrtovanje zdravega okolja. Kakovost mestnega okolja je v veliki meri odvisna od kakovosti zelenih površin v njem (Smaniotto C.C., Šuklje E. I., Mathey J., 2008).

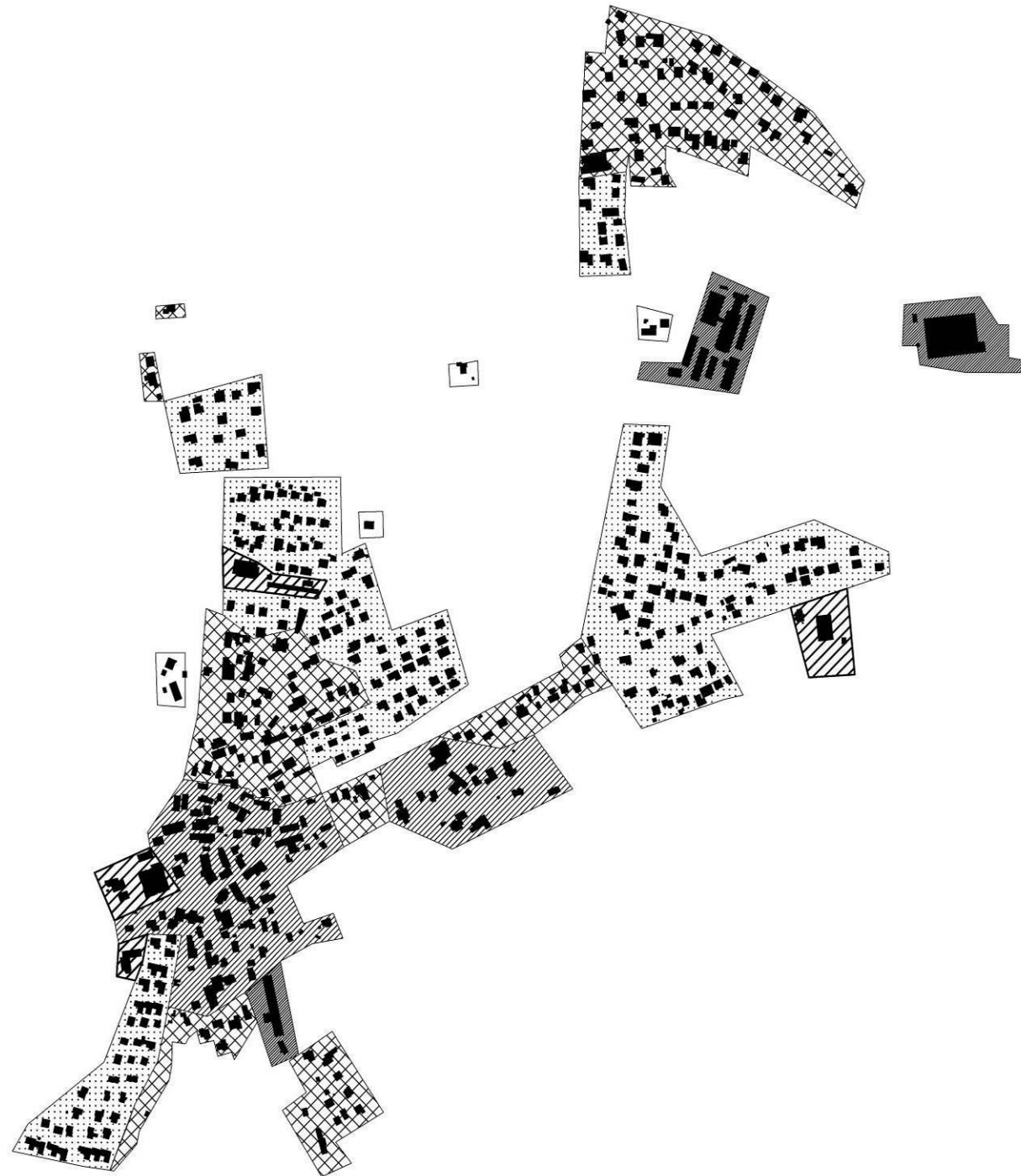
Zelene površine se pojavljajo v različnih oblikah – kot parki, vrtovi, trgi, pokopališča, vrtički in tudi kot gozdovi in zaščitena naravna območja ter pokrajine (Smaniotto C.C., Šuklje E. I., Mathey J., 2008).

Analiza zelenih površin je prikazana na karti 15.

MORFOLOŠKA ANALIZA naselja Radomlje

Legenda:

- Razpršena gradnja
- Veliki industrijsko-proizvodni objekt
- Specifični objekti
- Organizirana individualna gradnja
- Obcestna individualna gradnja
- Staro jedro naselja
- Objekti

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Terensko delo
KARTA 12: Morfološka analiza naselja Radomlje

VIZUALNA ANALIZA NASELJA RADOMLJE

Legenda:

- Dominanta prostora
- Lepo ohranjeno kmečko okolje
- Smer ceste
- Smer pogleda
- Rob naselja
- Ceste, poti
- Potok
- Križišče
- Stanovanjska stavba
- Staro jedro naselja
- Gozdna zemljišča
- Vodna zemljišča
- Odprti prostor

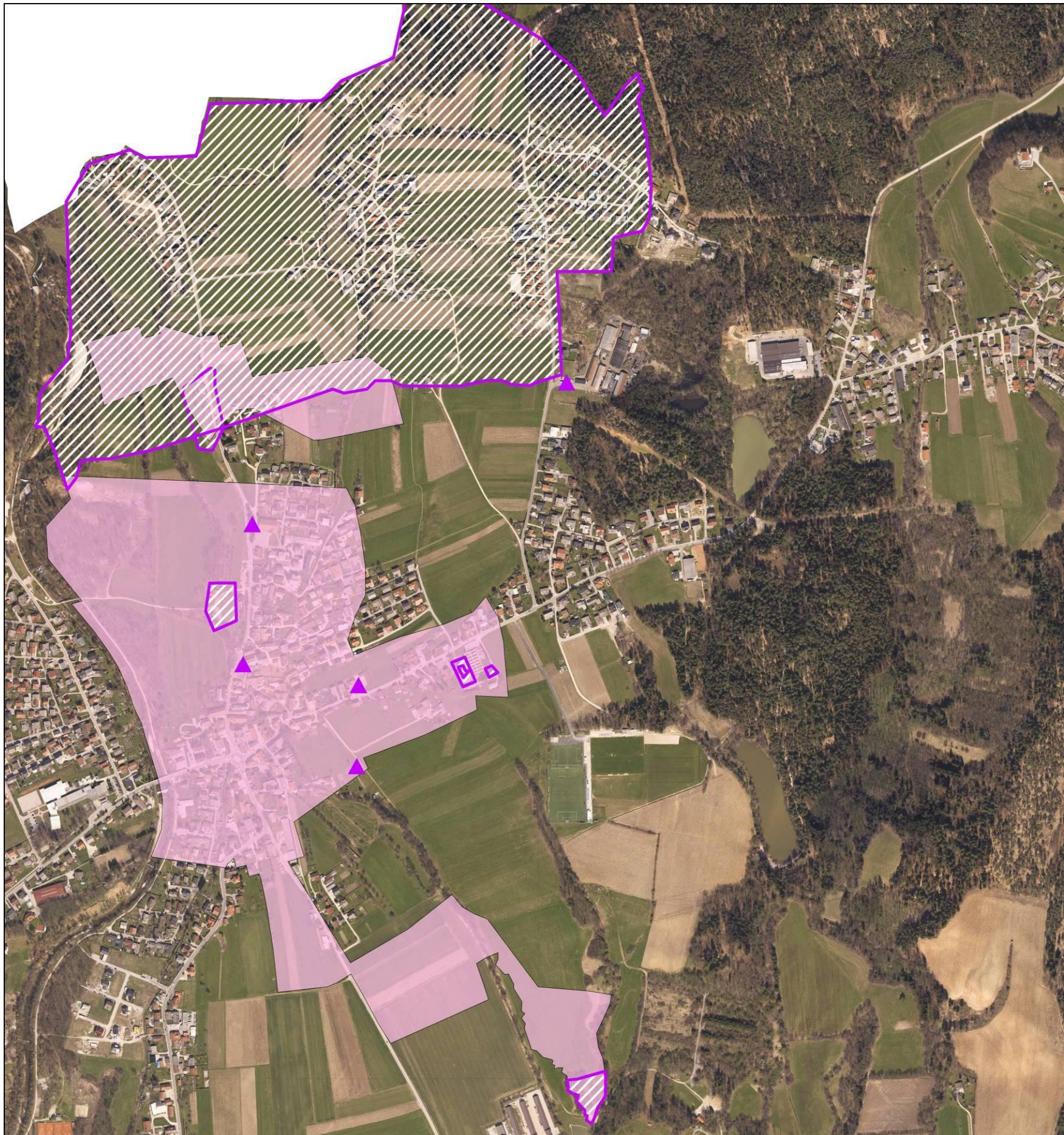

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Terensko delo
KARTA 13: Vizualna analiza naselja Radomlje

ANALIZA KULTURNE DEDIŠČINE v naselju Radomlje

Legenda:

- ▲ Kulturna dediščina točke
- ▭ Volčji Potok-Arboretum
- ▭ Radomeljska Mlinščica, vas, arheološko najdišče
- Digitalni ortofoto

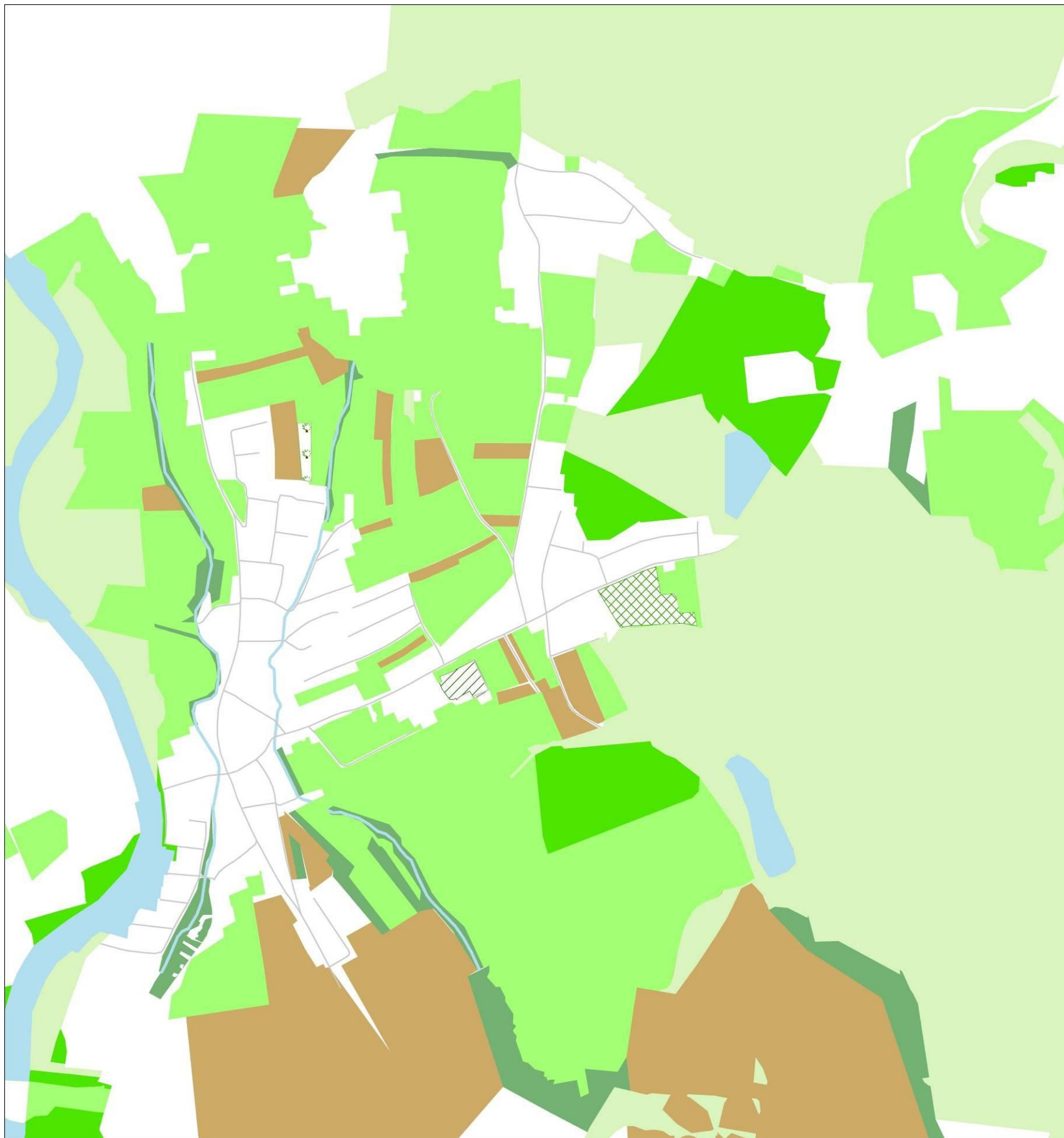
MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale
KARTA 14: Analiza kulturne dediščine v naselju Radomlje

ANALIZA ZELENIH POVRŠIN v naselju Radomlje

Legenda:

- Športnorekreativske površine
- Gozdne površine
- Vodne površine
- Zelene površine
- Sadovnjak
- Travnik za dresuro konj
- Pokopališče
- Grmičevje
- Kmetijske površine
- Ceste

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
VIR: DOF, GURS, junij 2012
LETO IZDELAVE: 2012
KARTA 15: Analiza zelenih površin v naselju Radomlje

4.4 Analiza prostorskih aktov

Za naselje Radomlje je določeno območje:

- lokacijskega načrta (območje Kamniške Bistrice, območje Opekarna Radomlje1 – območje širitve stanovanjske funkcije),
- območje prostorskih ureditvenih pogojev (območja ohranjanja vaše podobe kraja z osnovno tipiko naselij ter objektov, varovanje pridobljenih vrednot, varovanje naravne in kulturne dediščine).

Prostorski akti naselja Radomlje so prikazani na sliki 16.

Območje lokacijskega načrta Kamniške Bistrice

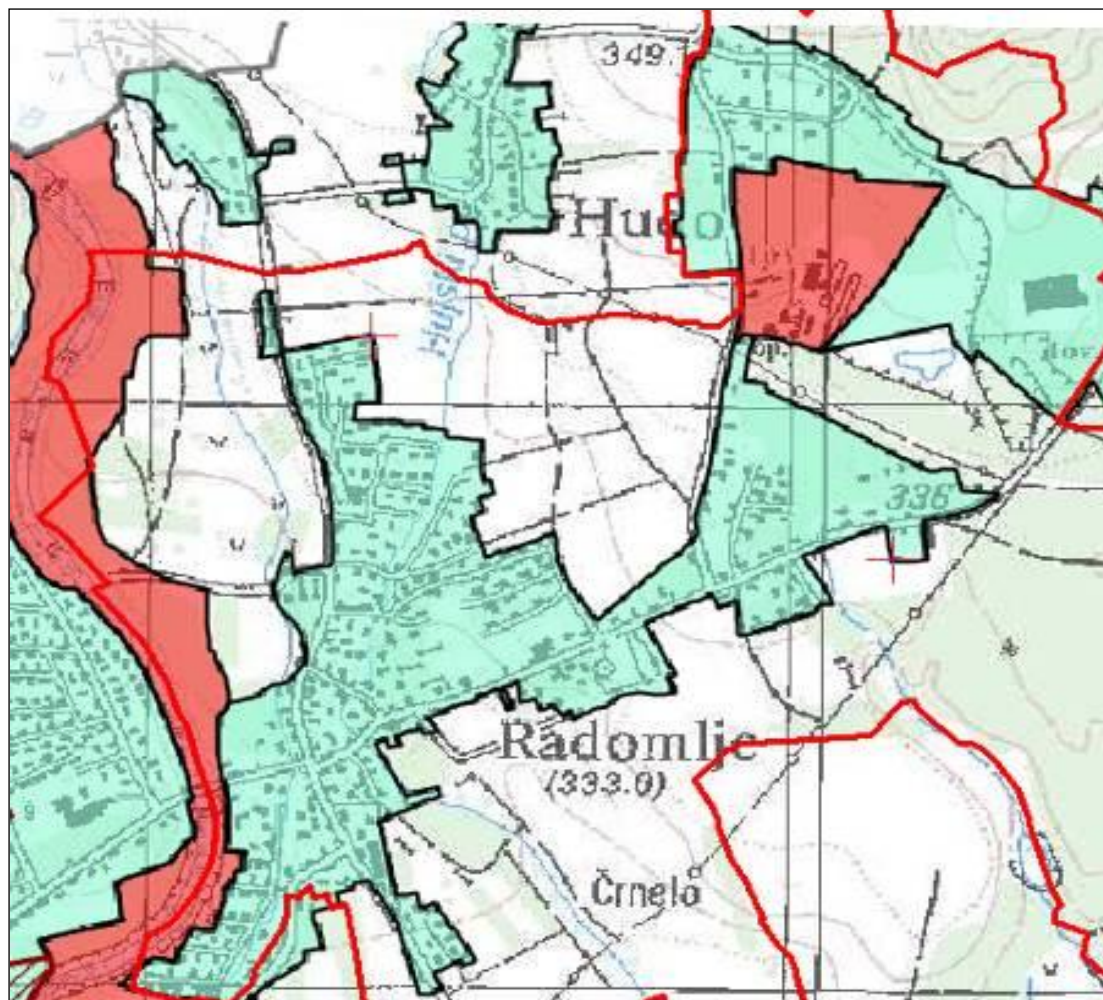
Vodja projekta Marta Vahtar: »Cilj projekta je oblikovanje skupne »medobčinske« zasnove rekreacijske osi oziroma sistema parkov ob Kamniški Bistrici z bogatim rekreacijskim programom, ki bi s kolesarsko in sprehajalno potjo povezal kraje ob reki vse od njenega izvira do izliva v Savo. Reka bi torej predstavljala hrbtenico zelenega sistema regije, povezala kraje ob reki in parkovne sisteme z zelenim zaledjem.« (Vir: Vidmar. M., 2007)

Območje lokacijskega načrta Opekarna Radomlje1 – območje širitve stanovanjske funkcije

Pretežni del območja Opekarne Radomlje1 predstavljajo nepozidana stavbna zemljišča, ki so v skladu s planom pretežno namenjena za stanovanjsko gradnjo s spremljajočimi dejavnostmi. Območje je delno pozidano z dvema stanovanjskima objektoma in pomožnim objektom (Vir: Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Opekarne Radomlje1, 2011).

Območje se preoblikuje in nameni:

- novogradnji prostostoječih enostanovanjskih hiš in dvojčkov, vključno z ureditvijo dostopov in parkirnih površin za stanovalce in obiskovalce,
- ureditvi skupnih površin naselja (zelenice in otroško igrišče),
- ureditvi prometnega priključevanja na lokalno cesto,
- ureditvi komunalne in energetske infrastrukture območja, kar se nanaša na rekonstrukcijo in dograditev objektov in naprav infrastrukture glede na predvideno ureditev območja in potrebe po izgradnji dodatnih infrastrukturnih kapacitet,
- ohranitvi parkirišča in dostopne ceste na južnem delu ureditvenega območja za potrebe sosednjega območja poslovnih dejavnosti,
- ohranitvi obstoječe stanovanjske pozidave.

Slika 16: **Predvideni prostorski akti naselja Radomlje**

(Vir: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale, 2011)

Legenda:

- Območje lokacijskega načrta
- Območje prostorsko ureditvenih pogojev

Osnovna namenska raba prostora se deli na (Uradni list Republike Slovenije, 2007):

- območja stavbnih zemljišč,
- območja kmetijskih zemljišč,
- območja gozdnih zemljišč,
- območja vodnih zemljišč,
- območja drugih zemljišč.

Analiza osnovne namenske rabe prostora je prikazana na karti 16.

Podrobnejša namenska raba prostora (povzeto iz planskega akta) prikazuje fizične lastnosti prostora in predvideno rabo ter se deli na (Uradni list Republike Slovenije, 2007):

- območja stanovanj,
- območja centralnih in proizvodnih dejavnosti,
- posebna območja,
- območja zelenih površin,
- območja prometne infrastrukture,
- območja komunikacijske infrastrukture,
- območja energetske in okoljske infrastrukture,
- območja za potrebe obrambe v naselju,
- površine razpršene poselitve,
- območja najboljših in drugih kmetijskih zemljišč,
- območja gozdnih zemljišč,
- območja površinskih voda,
- območja vodne infrastrukture,
- območja mineralnih surovin,
- območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- območja zunaj naselij za potrebe obrambe,
- ostala območja.

Pri načrtovanju rabe prostora, moramo misliti na to, da bomo naslednjim generacijam zapustili boljši prostor, kot smo ga prejeli. To pomeni, da moramo varovati kmetijske površine pred nekmetijsko rabo, postopno preiti na bolj intenzivno kmetijstvo, površine za urbanizacijo moramo izbrati čim bolj racionalno, ohraniti gozd na gozdnih tleh (Barbič, 1991).

V Občini Domžale je namenska raba določena s prostorskimi akti. Prostorski akti določajo namensko rabo za različne namene, kot so: območja gozdov, območja varovanja vodnih virov, območja naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov, poselitvena območja, proizvodna območja, ogrožena območja, ...

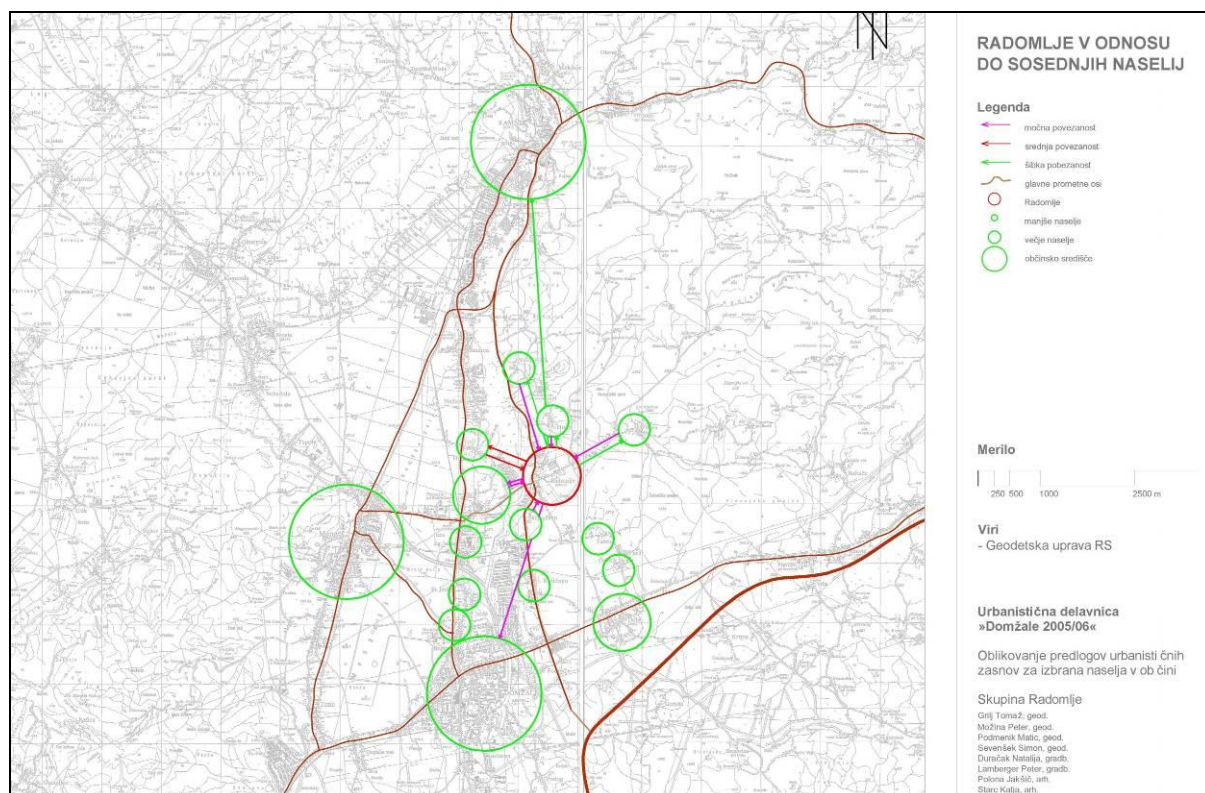
Analiza podrobnejše namenske rabe prostora je prikazana na karti 17.

4.5 Urbanistična delavnica Občine Domžale

Občina Domžale je leta 2006 organizirala urbanistično delavnico z naslovom: »Oblikovanje predlogov urbanističnih zasnov za izbrana naselja v občini«, v katerih so podrobneje obravnavali šest centralnih naselij, med njimi tudi naselje Radomlje. Delavnica je potekala pod mentorstvom pedagogov z Univerze v Ljubljani, Fakultete za gradbeništvo in geodezijo, katedre za prostorsko planiranje, Filozofske fakultete, Oddelka za geografijo, Biotehniške fakultete in Oddelka za krajinsko arhitekturo.

Nalogo so razdelili na tri vsebinske sklope: analizo stanja, oblikovanje koncepta razvoja naselja v prostoru in priprave zasnov dejavnosti v naselju s predlogom ureditve.

Opravljenе analize so bile prikazane na kartah, ki pa niso prikazovale vseh navedenih problemov obravnavanega naselja. Tako bi bilo pri karti prometne analize potrebno prikazati pomanjkanje pločnikov, ter označiti avtobusna postajališča. Pri karti omejitev v prostoru bi bilo potrebno prikazati še ekološko pomembna območja, naravno vrednoto Rova-zalit glinokop ter območje varovanja prevojskega gozda. Lahko bi dodali še karto kulturne dediščine in varstva narave, karto naravnih vrednot, karto dejavnosti v prostoru, karto poteka slemen in strešnega materiala, ...

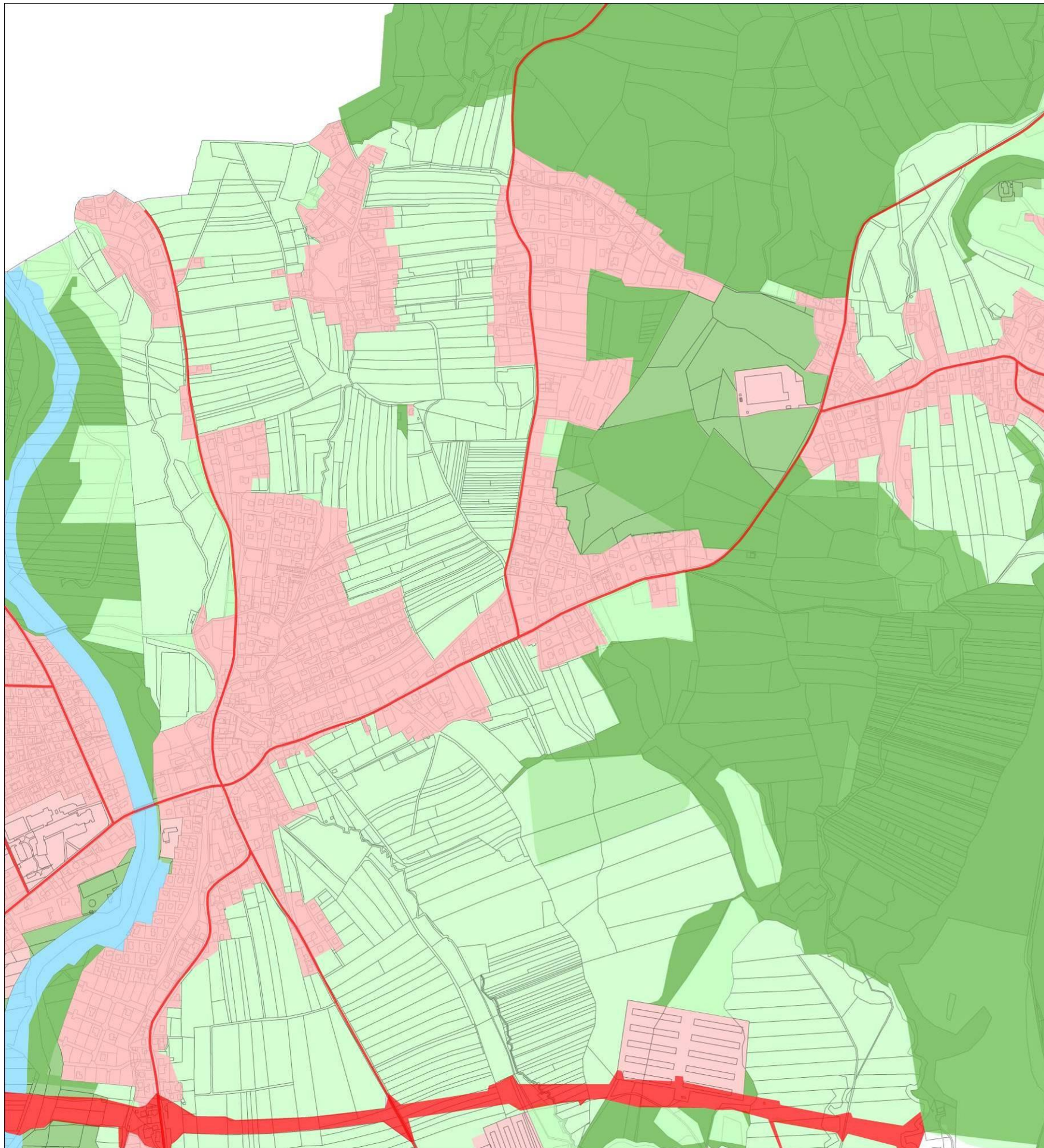

Slika 17: Položaj Radomelj v omrežju naselij v Občini Domžale (Vir: Oblikovanje predlogov urbanističnih zasnov za izbrana naselja v občini, 2006)

ANALIZA OSNOVNE NAMENSKE RABE PROSTORA

Legenda:

- Stavbna zemljišča
- Kmetijska zemljišča
- Gozdna zemljišča
- Vode
- ceste
- Zemljiški kataster

MERILO: 1:8.400

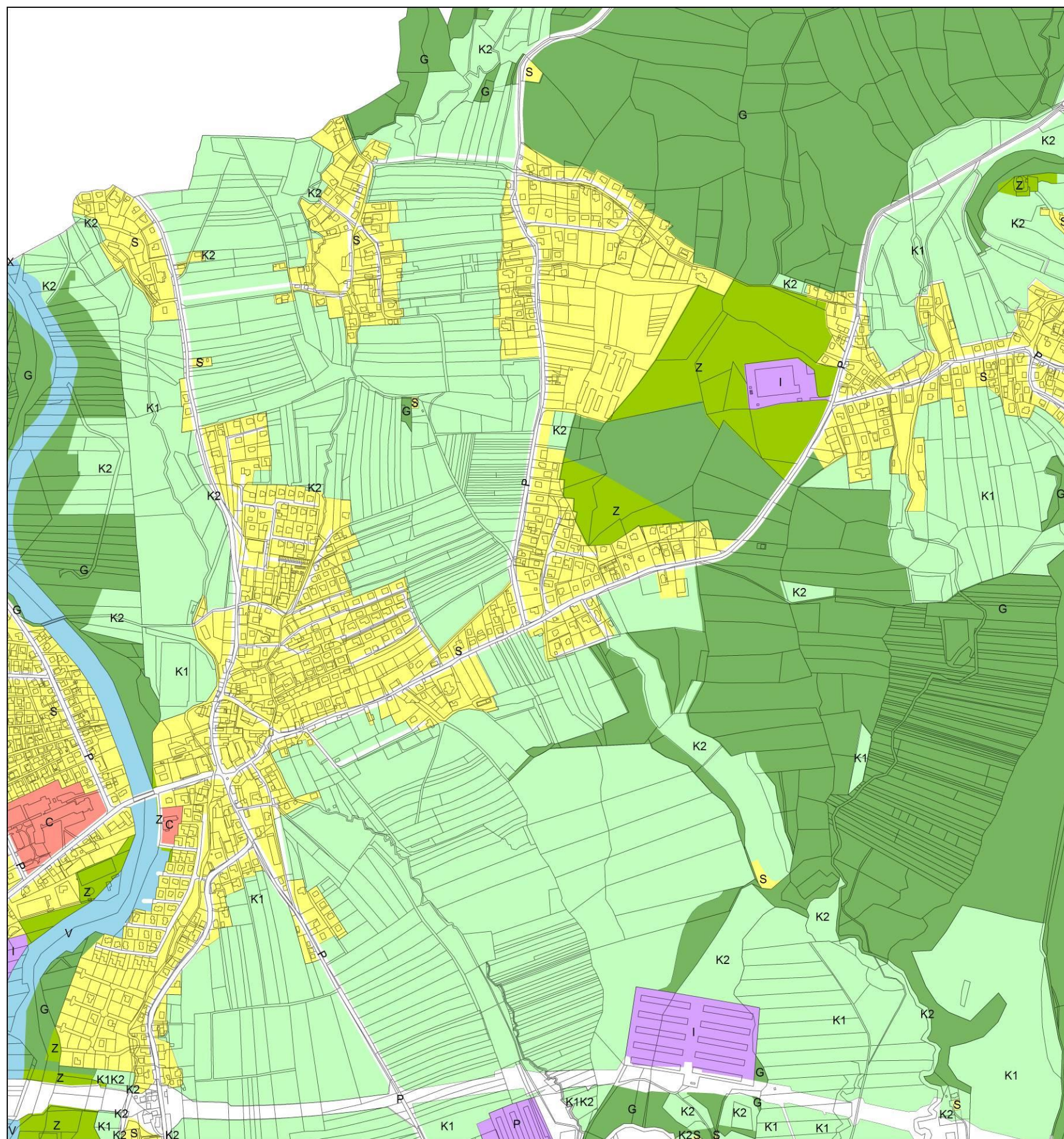
IZDELALA: Klavdija Prelovšek

LETO IZDELAVE: 2012

VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale, maj 2012

KARTA 16: Analiza osnovne namenske rabe prostora
v naselju Radomlje

ANALIZA PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE PROSTORA v naselju Radomlje

Legenda:

- Zemljiški kataster
- K1 Najboljša kmetijska zemljišča
- S Območja stanovanj
- C Območja centralnih dejavnosti
- I Območja proizvodnih dejavnosti
- P Območja prometnih površin
- Z Območja zelenih površin
- K2 Druga kmetijska zemljišča
- G Gozdna zemljišča
- V Površinske vode

MERILO: 1:8.400

IZDELALA: Klavdija Prelovšek

LETO IZDELAVE: 2012

VIR: Prostorski informacijski sistem Občine Domžale, maj 2012

KARTA 17: Analiza podrobnejše namenske rabe prostora v naselju Radomlje

4.6 Swot analiza in izhodišča za urejanje naselja Radomlje

Prednost swot analize je v tem, da lahko poleg konkretnih odgovorov poda tudi kakovostne odgovore na zastavljena vprašanja. Kratica SWOT pomeni:

- S (strenght): moč,
- W (weakness): slabost,
- O (oppurtunity): priložnost,
- T (threat): nevarnost.

Swot analiza za naselje Radomlje ter izhodišča za urejanje naselja, v smislu zaključka analiz, so prikazani v nadaljevanju.

Preglednica 8: **Prednosti in slabosti ter priložnosti in nevarnosti za razvoj Radomelj**

PREDNOSTI	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Mlada izobražena populacija - Ribnik - Bližina golf igrišča, Arboretum - Bližina narave - prijetno okolje - Komunikacijska infrastruktura - Nogometno igrišče - Veliko gozdov (naravna danost) - Dobra prometna lega naselja - Večji industriji (Plastenka, nekdanja opekarna Radomlje) - Dokaj neokrnjena in čista narava - Bogata naravna in kulturna dediščina - Ohranjanje ogroženih vrst rastlin in živali ob bajerju Črnelo - Velika ekološka vrednost gozdov	<ul style="list-style-type: none"> - Pomanjkanje parkirnih mest pred pošto - Odtujenost, zaradi priseljevanja - Veliko prometa - Ni pločnikov, ni kolesarske steze - Divja odlagališča - Cesta Radomeljske čete - Opuščanje kmetijskih dejavnosti - Avtohiša v centru Radomelj kviri videz, zaradi neprimerne lokacije - Izgublja se čistost okolja, zaradi količine prometa
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Ureditev rekreacijskega območja - Dejavnosti v povezavi z Arboretumom - Bližina delovnih mest	<ul style="list-style-type: none"> - Uničenje kmetijskih zemljišč - Nenadzorovana gradnja - Veliko prometa in hrupa

Zaključne ugotovitve izvedenih prostorskih analiz

Na podlagi opravljenih prostorskih analiz lahko ugotovimo dejansko stanje naselja in določimo izhodišča za pripravo predloga ureditve naselja. Ugotovljene prednosti nam pomagajo doseči določen cilj. Te prednosti moramo razvijati in ohranjati. Slabosti moramo izboljšati.

Pri načrtovanju razvoja obravnavanega naselja je potrebno upoštevati tudi omejitve, kot so poplavna območja, naravne vrednote, ekološko pomembna območja in objekte pod zaščito kulturne dediščine.

Pri analizi dejanske rabe prostora je bilo ugotovljeno, da glede na celotno površino naselja prevladujejo travnata, kmetijska in vodna zemljišča, ostalo so gozdna in pozidana zemljišča.

Analiza dejavnosti v prostoru in družbene dejavnosti je pokazala, da je v naselju zelo veliko poslovnih subjektov. V smeri proti Preserjam se nahajajo vrtec »Kekec« in vrtec »Mlinček«, lekarna in osnovna šola Preserje pri Radomljah. V smeri Volčjega Potoka pa kulturni dom Radomlje.

Z analizo cestnega omrežja je bilo ugotovljeno, da je naselje Radomlje dobro povezano z glavnim mestom Ljubljana, saj ju povezuje bližnja avtocesta. Od centra Radomelj do cerkve poteka cesta, ki je razmeroma ozka in ovira promet, zato bi jo bilo potrebno urediti. V samem centru Radomelj primanjkuje parkirišč, pločnikov ter kolesarskih stez.

Z analizo namembnosti objektov je bilo ugotovljeno, da v naselju prevladujejo enodružinske stanovanjske hiše, sledijo jim objekti z mešano dejavnostjo, kjer se istočasno pojavlja tako stanovanjska kot poslovna oziroma obrtna funkcija.

Analiza etažnosti objektov je pokazala, da v naselju prevladujejo enodružinske stanovanjske hiše, ki jih sestavljajo pritličje in tri do štiri nadstropja. V jedru naselja prevladujejo objekti z pritličjem in mansardo ter večstanovanjski objekti, ki so sestavljeni iz pritličja, dveh nadstropij in mansarde. Posebnost naselja so štirje enaki stolpiči, ki se nahajajo ob kulturnem domu Radomlje.

Z analizo poteka slemen je bilo ugotovljeno, da prevladujejo dvokapnice, sledijo jim dvokapne strehe s čopom. Štirikapnice je opaziti na starejših objektih v jedru naselja, medtem ko enokapnic skoraj ni.

Analiza strešnega materiala je pokazala, da v naselju prevladujeta opečna in betonska kritina. Kovinska kritina ter tegola sta redkejši.

Morfološka analiza naselja Radomlje je pokazala, da ima naselje dve vaški jedri, ob katerih se je razvila obcestna individualna - enodružinska gradnja. Obstaja pa tudi del naselja organizirane individualne gradnje ter območje razpršene gradnje.

Vizualna analiza Radomelj je pokazala, da je glavna prostorska dominantna v naselju cerkev Sv. Marjete, ki se nahaja v starem vaškem jedru. V samem centru je lepo ohranjeno kmečko okolje. Omeniti je potrebno tudi to, da je naselje bogato z rodovitnimi kmetijskimi površinami, ki jih je potrebno ohraniti.

Iz cerkve Sv. Marjete ter iz centra naselja se odpira kakovosten pogled na naselje in na ostale okoliške vasi.

Analiza kulturne dediščine je pokazala, da je kot najpomembnejša vrtno arhitekturna dediščina Slovenije zavarovano območje Arboretum Volčji Potok, radomeljska Mlinščica, vas, arheološko najdišče,...

Z analizo zelenih površin je bilo ugotovljeno, da v naselju prevladujejo gozdne in travnate površine, sledijo jim kmetijske in vodne površine, športnorekreacijske površine, pokopališče ter manjši sadovnjak.

Opravljenе prostorske analize so izhodišče za oblikovanje ciljev prostorskega razvoja naselja. Upoštevati pa je potrebno tudi želje krajanov in predpisano zakonodajo.

» Ta stran je namenoma prazna«.

5 PREDLOG UREDITVE OBRAVNAVANEGA NASELJA RADOMLJE

5.1 Cilj urejanja

Naselje Radomlje ima zaradi ugodne lege v zadnjem času veliko rast prebivalstva. Zato je potrebno naselje preurediti tako, da bo ustrezalo potrebam in zahtevam novih razmer in prihodnjemu razvoju naselja.

Glavni razlog ter cilj prenove vasi in razvoja podeželskih naselij je izboljšati življenjske razmere ljudi na podeželju. Če želimo to doseči, moramo določiti splošne cilje urejanja naselja:

- **bivanje in grajena struktura** (oblikovati kvalitetnejše življenje),
- **infrastruktura** (izboljšave, vzdrževanje tistih elementov naselja, ki dajejo prednost pred mestnim življenjem),
- **promet** (ureditev cestnega omrežja),
- **industrija** (ureditev industrijske cone, nova delovna mesta),
- **šport in rekreacija** (ureditev jahalnih poti, ureditev pešpoti ob Kamniški Bistrici ter drugih sprehajalnih poti, ureditev javnih prostorov v naselju),
- **podoba naselja** (prenova naselja).

5.2 Koncept prostorskega razvoja naselja Radomlje

Radomlje so dokaj strnjeno naselje, vendar znotraj njega ostajajo nezazidane, stanovanjski gradnji namenjene površine. Najprej je treba zgostiti nepozidana zemljišča znotraj naselja, šele nato se naselje lahko širi navzven. Zaradi vse večjega števila prebivalcev, je v naselje treba usmeriti nove vrtce. Dodatno je treba predvideti tudi površine za umeščanje novih gospodarskih družb, ki bodo zagotavljale nova delovna mesta za prebivalce Radomelj.

Treba je urediti industrijsko cono, v kateri se bo lahko odvijala proizvodnja in vsa pripadajoča infrastruktura. V primeru širjenja industrije, se bo le ta širila v okolico predvidene industrijske cone.

Zaradi novih gospodarskih objektov, ki so se pojavili v samem centru naselja, je treba urediti nove parkirne površine, ki jih sedaj primanjkuje. Treba je urediti tudi cesto Radomeljske čete, ki je razmeroma ozka in ovira promet. Na tej isti cesti je treba urediti hodnik za pešce ter kolesarsko stezo, saj se na njej vsakodnevno nahaja veliko otrok, ki hodijo v osnovno šolo. Na Prešernovi cesti v smeri Kamnika (od kulturnega doma Radomlje naprej) je potrebno prav tako urediti hodnik za pešce in

kolesarsko stezo. Tudi oba vrtca, ki se nahajata v naselju nimata zadostnega števila parkirnih mest, zato je potrebno poiskati ustrezno rešitev tudi za njiju.

Znotraj območja ureditve obstoječih in predvidenih vrtcev, je potrebno zagotoviti zelene površine za najmlajše. Ostale javne površine je potrebno primerno označiti. Za kvalitetno preživljanje prostega časa mladih, pa je potrebno urediti prostor, ki bo namenjen prav njim.

Potrebno je spodbujati razvoj kmečkega turizma s spremljevalnimi dejavnostmi (izdelki domače obrti).

Razširiti bo potrebno tudi pokopališče, saj se število prebivalcev povečuje.

Treba je urediti nove površine za pohodništvo, kolesarjenje, jahanje, itd. Primerne lokacije za takšne površine so ob gozdnih zemljiščih, na zelenih površinah, na območju prometnih površin, območju stanovanjskih površin.

Omejiti je potrebno širjenje industrije Plastenka, ki se nahaja na ekološko pomembnem območju, saj se nenadzorovano z nasipavanjem širi na severni strani proti zelenim površinam.

Na območju športnega parka Radomlje je potrebno urediti manjši lokal, kjer se bodo obiskovalci lahko spočili in družili.

Jašovčev mlin je potrebno obnoviti, da saj spada pod kulturno dediščino.

Koncept razvoja naselja Radomlje je prikazan na karti 18.

5.3 Predlog ureditve in nadaljnji razvoj naselja

Kljub temu, da je naselje Radomlje dokaj strnjeno pa so znotraj njega nezazidane, stanovanjski gradnji namenjene površine. Naselje se bo širilo na nezazidanih stavbnih zemljiščih in v najnovejšem delu naselja.

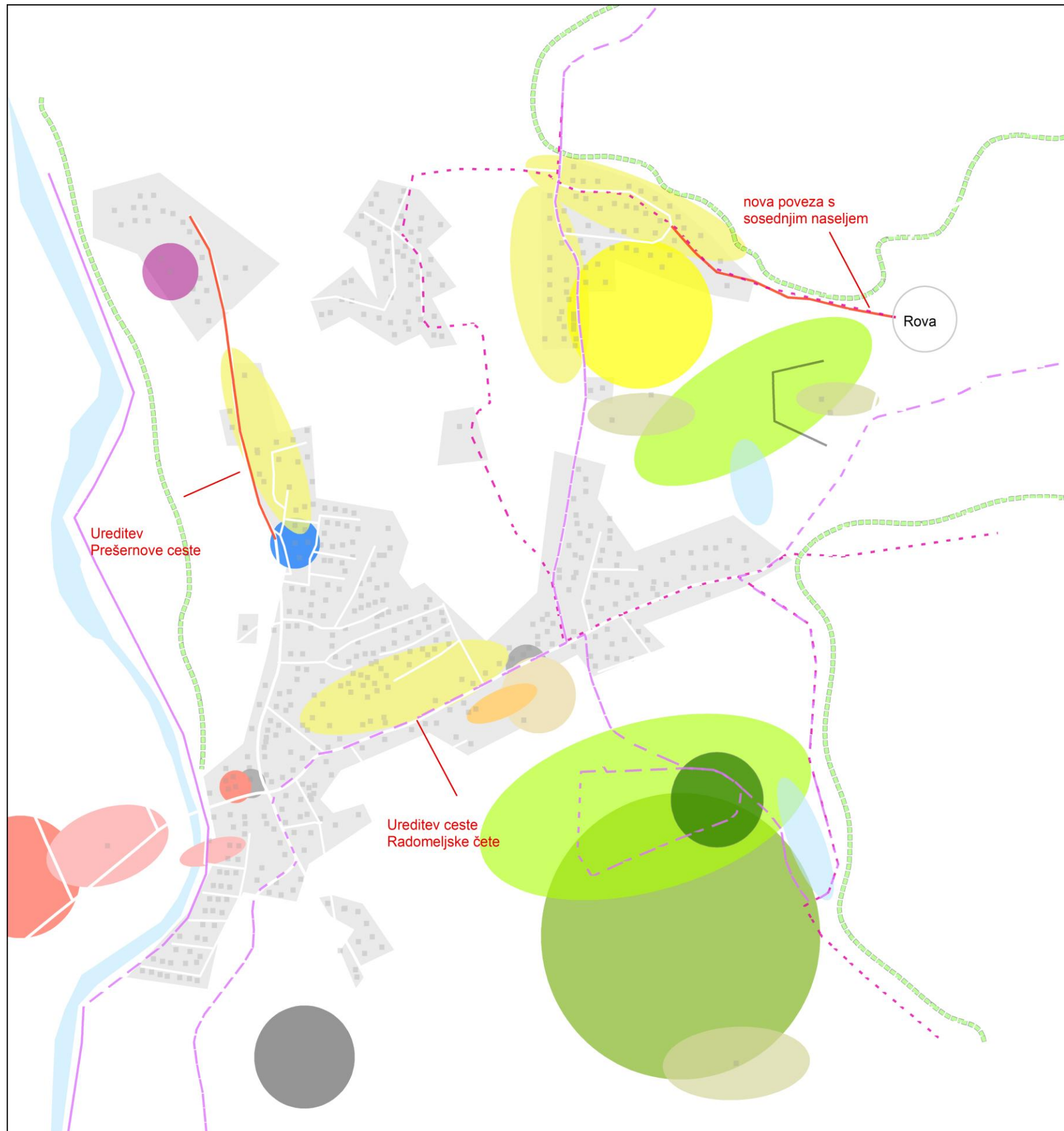
Proizvodne dejavnosti se v naselju pojavljajo kot osamljeni primeri, zato se bo uredila cona, v kateri se bo lahko odvijala proizvodnja in vsa pripadajoča infrastruktura. Najprimernejše območje za novo cono se nahaja na jugu naselja, v zelenem pasu pred Škrjančevim, kjer je poselitev redkejša.

KONCEPT PROSTORSKEGA RAZVOJA

Legenda:

- Obstoječe območje stanovanj
- Zgostitev zgrajene strukture
- Širitev poselitve
- Obstoječe območje centralnih dejavnosti
- Širitev centralnih dejavnosti
- Obstoječe površine za oddih in rekreacijo
- Nove površine za oddih in rekreacijo
- Obstoječe območje proizvodnih dejavnosti
- Novo omočje proizvodnih dejavnosti
- Obstoječe vodne površine
- Obstoječe območje pokopališča
- Širitev pokopališča
- Novo območje parkirišča
- Prostor namenjen mladim
- Obnova Jašovčevega mlina
- Ureditev novih dejavnosti
- Obstoječi objekti
- Obstoječe ceste
- Omejitev širitve industrije
- Nove kolesarske in sprehajalne poti
- Nove jahalne poti
- Nova cestna povezava
- Ohranitev gozdnega robu

MERILO: 1:8.400
IZDELALA: Klavdija Prelovšek
LETO IZDELAVE: 2012
KARTA 18: Koncept prostorskega razvoja

PREDLOG NAMENSKA RABA PROSTORA

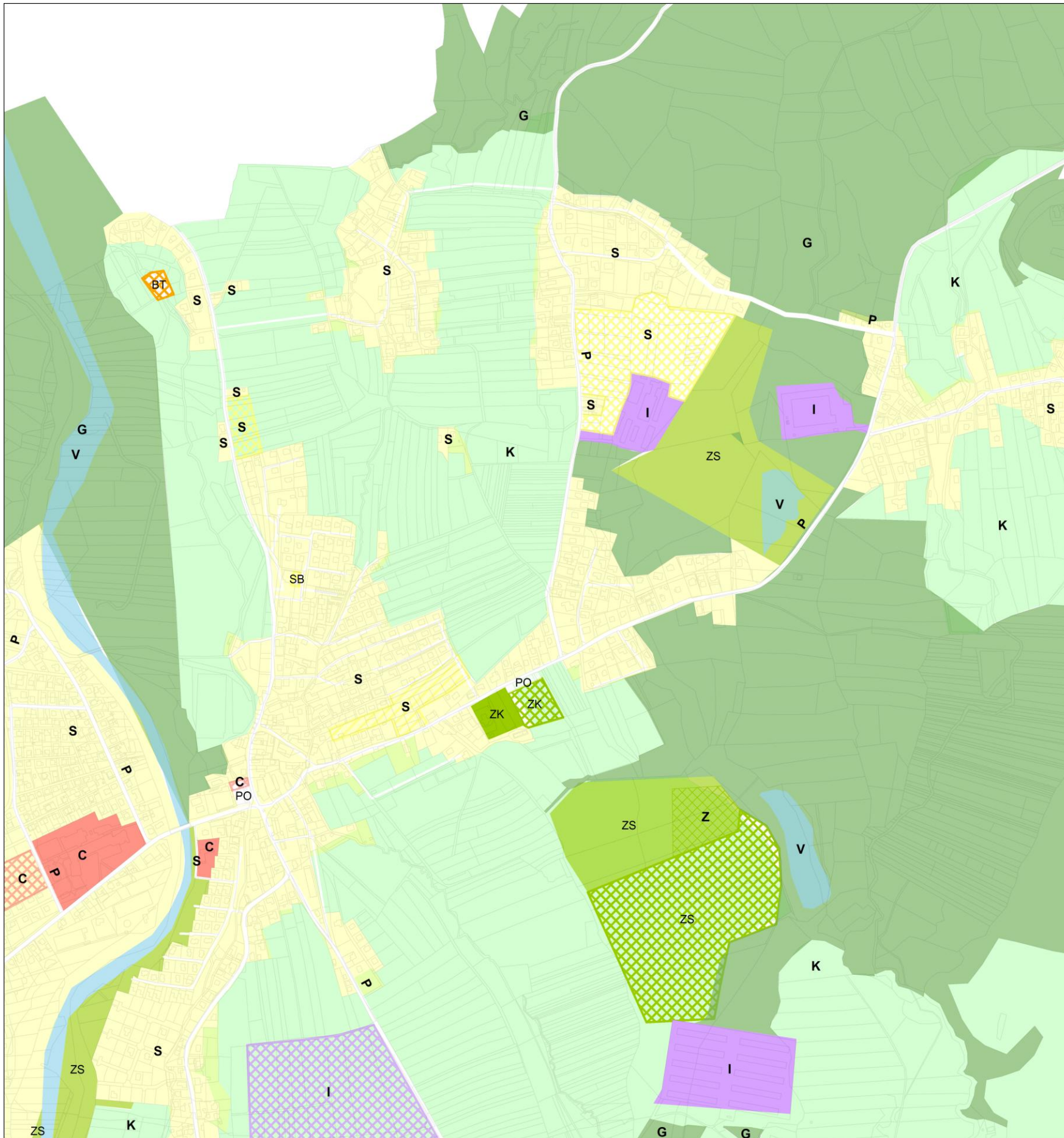
Legenda: Obstoječe

- Zemljiški kataster
- ZK Območje pokopališča
- C Območja centralnih dejavnosti
- S Območje stanovanj
- I Območje proizvodnih dejavnosti
- V Vodne površine
- G Gozdne površine
- ZS Površine za oddih in rekreacijo
- K Kmetijske površine

Predlagano

- P Nova cestna povezava
- C Širitev centralnih dejavnosti
- BT Obnova Jašovčevega mlina
- SB Prostor namenjen mladim
- s Širitev poselitve
- S Zgostitev zgrajene strukture
- I Širitev proizvodnih dejavnosti
- Z Ureditev novih športnih dejavnosti
- ZS Širitev površine za oddih in rekreacijo
- ZK Širitev pokopališča
- PO Novo območje parkirišč

MERILO: 1:8.400
 IZDELALA: Klavdija Prelovšek
 LETO IZDELAVE: 2012
 KARTA 19: Predlog namenska raba prostora

V samem centru, zaradi novih gospodarskih objektov, primanjkuje parkirnih površin, zato se bodo uredila nova parkirna mesta. Predvsem je neprimerna lokacija nove pošte, ki nima ustreznih parkirnih površin. Prav tako se bodo javna parkirišča označila. Prodajalna motornih koles v samem centru naselja se bo locirala na neko drugo bolj primerno lokacijo (npr. ob novo lokacijo proizvodnih dejavnosti), s čimer se bo dobil prostor za nujno potrebna parkirišča v samem centru. Problem predstavlja tudi cesta Radomeljske čete, katera je preozka in ovira promet na nekaterih odsekih. Na omenjeni cesti se bo uredil tudi hodnik za pešce in kolesarska steza.

Na jugovzhodnem delu Radomelj se nahaja konjeništvu, ki nudi športno in rekreativno jahanje, šolanje konj in jahačev, dresuro, rejo, itd. Nasproti konjeništvu se bodo uredile jahalne poti, ki bodo potekale po okoliških travnikih in gozdovih.

Uredila se bo pešpot, ki poteka ob Kamniški Bistrici in je dokaj ne urejena ter nove sprehajalne poti, ki bodo označene.

V prostorih nekdanje pekarnice, pod Kulturnim domom Radomlje, se bo uredil prostor, ki bo namenjen kvalitetnemu preživljanju prostega časa mladih. Tu se bodo izvajale različne delavnice.

V centru Radomelj se bo postavila informacijska tabla, na kateri bodo opisane znamenitosti tega kraja. To so: botanika, golf, rekreacija, turistična kmetija Pr' Soud, tradicionalne obrti, galerija Repanšek...

Zaradi vse večjega števila prebivalcev, se bo razširilo tudi pokopališče. Lokacija novega pokopališča je na vzhodni strani obstoječega pokopališča. V sklopu širitve se bo uredilo tudi parkirišče, ki se bo nahajalo na severni strani predvidenega območja, to je proti cesti Radomeljske čete. Okoli pokopališča se bo uredila pešpot ter nekaj počivališč. Območje se bo ozelenilo.

V športnem parku Radomlje se bo postavil manjši lokal za obiskovalce. Uredila se bodo teniška igrišča, fitnes na prostem, tekaške steze ter piknik prostori.

Obnovil se bo Jašovčev mlin, na katerem bo možnost prikazati mlinarstvo in žagarstvo, ki sta bili glavni dejavnosti takratnega časa.

Podrobna namenska raba prostora glede na koncept je prikazana na karti 19.

»Ta stran je namenoma prazna«.

ZAKLJUČEK

Obravnani predlog ureditve naselja Radomlje predstavlja nekatere rešitve prostorskih problemov s katerimi se ukvarja občina. Predstavljeni so tudi novi predlogi za ureditev obravnavanega naselja.

Urbanistično načrtovanje in oblikovanje naselij mora izhajati iz preteklosti, stari kraji pa so lahko zgled za novo poselitev. Prevzeti je potrebno bistvene značilnosti, kot so: harmonijo med krajino in naseljem, urejen življenjski prostor, ki je prilagojen socialni strukturi ljudi, primerna gradbena oblika in uporaba naravnih materialov ter človeku prilagojena merila.

Naselje je življenjski prostor ljudi, ki tu živijo in delajo, zato imajo pravico soodločati o prihodnosti svojega kraja. Strokovnjak se ukvarja z načrtovanjem, krajan soodloča, vsi pa moramo ohranjati značilnosti naselja ter vanj pazljivo vključiti nove vplive in želje, upoštevati potrebe ljudi in jih pravilno izraziti ter razvijati podobo naselja.

Glede na to, kako se naselje razvija, je mogoče predvideti, kako in koliko se bo širilo. Pri širitvi naselja moramo upoštevati naravne danosti ter omejitve, izogibati pa se moramo najboljših kmetijskih zemljišč.

Opravljenе analize ter izdelan predlog ureditve naselja, kaže na to, da je naselje zaradi svoje lege in številnih lepot vedno bolj privlačno za naseljevanje. Zato je potrebno naselje preurediti tako, da bo ustrezalo njenim prebivalcem, kljub temu pa je potrebno ohraniti naravne lepote tega kraja.

»Ta stran je namenoma prazna«.

LITERATURA

Analiza stanja in teženj v prostoru kot podlaga za izdelavo strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda Občine Domžale. 2006. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 21, 24, 36, 38-39,44,95-97,101,103-104,107,157.

Barbič, A. 1991. Prihodnost Slovenskega podeželja. Novo mesto. Dolenjska založba Novo mesto: str. 37, 38, 188, 189.

Gabrijelčič, P., Fikfak, A. 2002. Rurizem in ruralna arhitektura. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo: str. 22-24, 42, 83,129,137.

Območja širitve naselij v Občini Domžale. 2003. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 15,63-64.

Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Domžale. 1997. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 37.

Prikaz stanja prostora Občine Domžale. 2010. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 12-14.

Premzl, V. 1994. Konfliktnost ciljev prostorskega razvoja in varstva okolja. Ruše – Aram: str. 9.

Prosen, A. 1993. Sonaravno urejanje podeželskega prostora. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo: str. 24-26, 77, 112, 117-118, 120.

Pogačnik, A. 1983. Urbanizem Slovenije: oris razvoja urbanističnega in regionalnega prostorskega načrtovanja v Sloveniji. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo: str. 29, 42, 47, 52-53, 55.

Strokovne podlage za zasnovo krajine na območju Občine Domžale. 2006. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 102, 105, 107

Strategija prostorskega razvoja in prostorskega reda Občine Domžale. 2006. Domžale, Locus prostorske informacijske rešitve, str. 20.

Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Domžale za obdobje 1986-2000 in prostorskih sestavin srednjeročnega družbenega plana Občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje Občine Domžale-spremembe in dopolnitve 2009/II. 2009. Domžale, Občina Domžale, str. 6-7, 12-18, 20, 22-25.

Urbanistična delavnica »Domžale 2005/06«: Oblikovanje predlogov urbanističnih zasnov za izbrana naselja v Občini Domžale. 2005/06. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Katedra za prostorsko planiranje: str. 12-13, 21, 26-29, 34-38, 40- 41, 114-117, 126.

Spletne strani

Berki, N. 2010. Prostorski razvoj Občine Domžale s poudarkom na prometu

URL: http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_201001_nuska_berki.pdf (december 2011)

Balažič, M. 2009. Ruralno planiranje na primeru vasi

URL: http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_200903_martina_balazic.pdf (januar 2012)

Drobnič, Ž. 2006. Javne zelene površine v Ljubljani

URL: http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_200601_ziga_drobnic.pdf (februar 2012)

Drozg, V. 2001. Poselitvena območja ter usmeritve in merila za razvoj in urejanje naselij

URL:

http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/prostor_slo2020/2_3_dokument.pdf (januar 2012)

Direktorat za kulturno dediščino, številka 350-5/2008/11, dopolnjeno 3.4.

URL: http://giskd2s.situla.org/evrdd/P_09_04_03.htm#an (februar 2012)

Izvilleček iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, št. 76/2004 in
Prostorskega reda Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, št. 122/04

URL:

http://www.sentjerne.si/gradiva/dokumentacija/prostorski_razvoj/2008/opn_08/3_PRILOGE/priloga_1/IZVLECEK_SPRS_PRS.pdf (december 2011)

Kronika. 1972. Časopis za slovensko krajevno zgodovino, št. 2

URL: <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC> (december, 2011)

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Direktorat za prostor, Urad za prostorski razvoj. 2004.
Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list Republike Slovenije, št. 76/2004 velja od 20.
julija 2004 dalje.

URL: http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/publikacije/drugo/sprs_slo.pdf
(december 2011)

Prosen, A. 2011. Preurejanje kmetijskega prostora-podlaga za boljše gospodarjenje v kmetijstvu (tuje
in domače izkušnje)

URL:

http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=cilj%20prenove%20in%20razvoja%20vazi&source=web&cd=1&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.svo-rs.si%2Fweb%2Fportal.nsf%2Fae76a4ee10890d4bc1256fb9005f74fe%2Fe21557e3cc4b4becc125785b0046fffd%2F%24FILE%2FATTBCNT8%2F2SVOProsen_s.ppt&ei=YBOxTqP-N4qWOoWkmYkC&usg=AFQjCNFh9yf3-bgPv_6glFZL-1frXTBI7g (december 2011)

Prosen, A. 2009. Prostorsko načrtovanje na podeželju

URL: <http://civilnainiciativakras.com/sites/default/files/Prezentacija%20dr.%20Anton%20Prosen.pdf>
(januar 2012)

Perko, D. 2007. Morfometrija površja Slovenije

URL:

http://books.google.si/books?id=aFpEuFaG2IEC&printsec=frontcover&hl=sl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (december 2011)

Petek, F. 2005. Spremembe rabe tal s slovenskem alpskem svetu

URL:

http://books.google.si/books?id=Sp2gvk7LAK8C&printsec=frontcover&hl=sl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (december 2011)

Ravbar, M. 2000. Omrežje naselij in prostorski razvoj Slovenije

URL:

http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/prostor_slo2020/2_2_dokument.pdf (december 2011)

Rebernik, D. 2004. Razvoj prebivalstva v ljubljanski urbani regiji

URL:

http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/prostor_slo2020/2_2_dokument.pdf (december 2011)

Sedlar, A. 2011. Širjenje urbanizacije na kmetijska zemljišča in zelene površine na primeru mestne Občine Novo Mesto

URL: http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_201103_anja_sedlar.pdf (februar 2012)

Spletna stran Radomelj

URL: <http://www.radomlje.si/> (december 2011)

Statistični urad Republike Slovenije

URL: <http://pxweb.stat.si/> (december 2011)

Strategija prostorskega razvoja Slovenije

URL: http://www.mzip.gov.si/fileadmin/mzip.gov.si/pageuploads/publikacije/sprsr_slo.pdf (januar 2012)

Svetic, D. 2006. Suburbanizacija v ljubljanski regiji

URL: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Svetic-Darja.PDF> (december 2011)

Urbanc, M. 2002. Kulturne pokrajine v Sloveniji

URL:

http://books.google.si/books?id=fNzqmnU2rfkC&printsec=frontcover&hl=sl&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false (december 2011)

Urbanistični inštitut Republike Slovenije, 2000. Stanovanja, kvaliteta bivanja ter razvoj poselitve

URL:

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/prostor/pdf/prostor_slo2020/2_4_dokument.pdf (januar 2012)

Urbani izziv, letnik 19, št. 2, 2008.

URL:

<http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=kaj%20so%20zelene%20povr%C5%A1line&source=web&cd=23&ved=0CEYQFjACOBQ&url=http%3A%2F%2Fwww.dlib.si%2Fstream%2FURN%3ANBN%3ASI%3ADOC-AQACDA5V%2F40593acd-6b12-404c-b06f-1ccfef78687c%2FPDF&ei=cBcpUJeMB4zR4QSx6YDQCg&usg=AFQjCNG4inb39H5iAzDhNIqA2zB2Xqfsbw> (januar, 2012)

Uredba o prostorskem redu Slovenije

URL: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2004122&stevilka=5064> (januar 2012)

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt). 2007. Uradni list Republike Slovenije, št. 33/2007 z dne 13. 4. 2007

URL:

http://www.arhiv.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/prostor/nacrtovanje/zpn_neuradno_precisceno.pdf (januar 2012)

Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje Opekarna Radomlje1

URL:

<http://www.google.com/search?q=Odlok+o+ob%C4%8Dinskem+podrobnem+prostorskem+na%C4%8Drtu+za+obmo%C4%8Dje+Opekarne+Radomlje1&sourceid=ie7&rls=com.microsoft:sl:IE-Address&ie=&oe=&rlz=> (januar, 2012)

Vidmar, M. 2007. Rekreativna os ob Kamniški Bistrici v Občini Kamnik

URL: http://geo2.ff.uni-lj.si/pisnadela/pdfs/dipl_200707_marjeta_vidmar.pdf (januar, 2012)